

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: DR. VÁRNAY ELEMÉR

A betű jubileuma

A betűvetés tudománya tulajdonképpen már sok-sok ezer éves. Alkalmazták az ó-egyiptomiak, kínaiak, amerikai indus népek, a mi ábécénk feltalálását pedig csak a föníciaiaknak tulajdonítja a történelem. Hosszú időközön át azonban csak hermetikusan, elzárt, elrejtett tudomány volt az írás. Előbb papi jellege volt, majd lassan-lassan vált előkelő osztályoknak is kiváltsága a betű ismerete. Még a tizenkettedik-tizenharmadik században is ritka volt az írástudó ember, még ritkább az olyan, aki eldicsekedhetett azzal, hogy könyvtárral rendelkezik. Sokáig készültek, igen drágák voltak a kodexek, a kéziratok könyvek, amelyeket a szerzetesek másoltak napot és éjszakát egybevetve, hallatlan műgonddal. Azonban egyetlen csapásra megváltozott ez az állapot, mikor Gutenberg feltalálta a könyvnyomtatást, az ismeretközvetítés ama technikáját, amelynek fennállása ötszáz éves jubileumát most ünnepezzük.

Egyetlen találmány sem vitt végbe oly forradalmi átalakulást, mint amilyen változást világszerte teremtett a nyomtatott betű. Elindultak útjukra az apró kis ólomkatonák és ötszáz szentendő alatt meghódítottak minden népeket. Ma már olyan közkeletű cikk a könyv, mint a kenyér és a só. Nem királyi fényűzés már az olvasás, Gutenberg öröksége százszámra található már a legeldugottabb faluban is; mindenhová eljut az újság, mindenütt van népkönyvtár. Mint mikor a vak meglátja a napvilágot, mint mikor a hajnal felváltja a koromfekete éjszakát, olyan ragyogó világosságot teremtett egyszerre az egész földön ez a találmány. A szellem világosságát, a megismerés fényjeleit támasztotta abba a nagy sötétségbe, amelyben addig éltek a népek. Babonák omlottak össze, láthatók lettek végtelen messziségek, megszűnt a középkor, lelek állandó rianása, gótikus látomások állandó kísértetjárása.

Nem Amerika felfedezése, hanem ezeknek a kis ólombetűknek megjelenése jelenti tulajdonképpen a középkor végét s az újkor hajnalát, mert abból a szellemiségből támadt az újkor ember, az igazi európai ember, amellyel a könyvnyomtatás feltalálása ajándékozta meg a világot. De nemcsak a népeket emelte fel nemsejtett értelmi színvonalra e csodálatos találmány, hanem a mindenfajta tudományok kifejlését is káprázatosan siettetette. Kultúra és civilizáció nem jutott volna el erre a magaslatra, ha nem áll mindenben és mindenkor rendelkezésre a könyv, amelybe belefoglalható a régi jelen és eljövendő gondolatoknak minden kincse. Az egész értelmi világ rendszerbe foglalását, kodifikálását jelenti a könyv, s hogy millió és millió példányban ott sorakozik a parisi biblioteque nationale, a British Museum, Washington és egyéb nagy világvarosok könyvtárában.

Gazdaságilag is mérhetetlen jelentőségű a nyomtatott betű szerepe. Rajta épül fel megszámlálhatatlan milliók kenyérkereseti lehetősége, élete. Nyomdászok, papírgyári munkások, ólombányászok, nyomdávállalkozók, lapkiadó vállalatok mind a betű szolgálatában élnek és Gutenberg találmányának köszönhetik írók, újságírók, költők, tudósok, illusztrátorok, hogy mondanivalójuk a könyv és a sajtó segítségével révén az egész nemzethez, vagy az egész világhoz szólnak. Megszűnik az idő és távolság fogalma, mindent jelenbe teremt az apró ólomkatonák szüntelen rohama. A nyomtatás fejlődése mindent az időszerűség nevezőjére hozott. Ilyen mérhetetlen hatalommal bír a nyomtatott betű, amelynek most ötszázéves jubileumát üljük.

E fontos forduló alkalmával azonban ború-

Németország lehetőséget keres a finn-orosz viszály megszüntetésére

Megállott az új szovjet offenzíva. — Anglia vadászpilótákat küld a finneknek

Londonból jelentik: A finn harcterekről érkezett jelentések megerősítik azt a hírt, hogy a finn repülők meglepő sikereket értek el a szovjet-repülőkkel szemben. Ezzel magyarázható, hogy a rendkívül nagy szovjet repülővesztésekkel szemben csak 15 finn repülőgép pusztult el. A szovjet-repülők a háború kitörése alkalmával a németeknek lengyelországi taktikáját alkalmazták, amikor hatalmas tömegekkel megkísérelték a finn közlekedési vonalak bombázását és elpusztítását. Sikert azonban nem nagyon értek el, mert eddig mindössze egy finn repülőgéphangárt tudtak elpusztítani. A finn szolgálatban levő Gladiator- és Bulldog-rendszerű angol gépek nagy fölényben vannak a szovjet-gépekkel szemben. Ha meg fognak érkezni az új típusú amerikai gépek is, ebben az esetben nagy meglepetések várhatók a finnországi harctereken. (Rador.)

FINN HARC SIKER A LADOGA-TÓNÁL

Helsinki-ből jelentik: (Radiopress.) A Havas hírszolgálati iroda tudósítója helyzetképet közöl a finn hadszíntérről. Eszerint a Ladoga tónál megindított szovjet offenzívát a finnek megállították, sőt több helyen ellentámadásba mentek át. Egyes helyeken azonban még mindig igen nagy a szovjet csapatok nyomása. A kareliai félszigeten a finn csapatok visszafoglaltak két zászlóalj főnyi katonasággal olyan hadászati pontokat, amelyeket az oroszok annak idején igen nagy áldozatok árán foglaltak el. Az oroszok az itt folyó harcok során 500 embert vesztettek halottakban és sebesültekben, a finnek három harcikocsit, egy ágyút és 30 gépfegyvert zsákmányoltak. A finn légitámadás eredményes tevékenységet fejtett ki. A finn repülőgépek 13 szovjet gépet lőttek le. A Havas hírszolgálati iroda szerint

Közvetítési kísérlet a hadviselők között

Párisból jelentik: A Havas távirati ügynökség közli: A Dagens Nyheter berlini tudósítója azt állítja, hogy Ribbentrop német külügyminiszter a jövő hét folyamán von Blücher helsinki német követtel és gróf Schullenburg moszkvai német követtel folytat majd tanácskozást, akiket már Berlinbe rendelték. A lap azt hiszi, hogy

lehetőséget keresnek arra nézve, hogy Németország közvetítésével az orosz-finn háborúnak véget vessenek.

Jelenleg a Harmadik Birodalom teljesen kívül áll az orosz-finn viszályon. A háborús anyagoknak Németországon keresztül Finnországba történő

sak az emberek gondolatai és nyugtalan a szívük. Háború, véres szenvedélyek elvadult középkora támadt ismét e világra. Napról-napra sötétebb hírekkel emésztik lelkünket a baljóslatúan egymás mellett felsorakozó betűk. Gyötrelmet jelent most számunkra az olvasás. Én nekem már nem kell sem újság, sem könyv, mondják sokan. Pedig nem e nagyszerű találmányban van a hiba, hanem egészen másban. A könyv és a sajtó

a finn hivatalos harctéri jelentés nem említi a 18-ik szovjet hadosztály bekerítését és megsemmisítését, hanem csak arról számol be, hogy a finnek két zászlóalj főnyi orosz katonaságot bekerítettek és megsemmisítettek.

SIKERTELEN MARADT A MANNERHEIM-VONAL ÁTTÖRÉSÉRE IRÁNYULÓ KISÉRLET

Helsinki-ből jelentik: Ideérkezett hírek szerint hétfőn éjjel a finnek új hatalmas győzelmet arattak az oroszok felett. A 18-ik orosz hadosztályról van szó, amelyet a Ladoga-tótól északkeletre egy héttel ezelőtt kerítettek be a finnek és azt megsemmisítették. A hadosztály létszáma 15—20 ezer főből állott és ennek jelentős részét megölték, sokat foglyul ejtettek, a többivel pedig a fagy és a hideg végzett. Ez az újabb győzelem ismét beigazolta, hogy

a Mannerheim-vonal áttörésére irányuló szovjet kísérletek sikertelenek maradtak. A Reuter-ügynökség helsinki tudósítójának jelentése szerint a bekerített szovjet hadosztályt nem a finnek ágyutüzeléssel, hanem az éhség és a hideg tette tönkre. A szovjet csapatok kétségbeesett helyzetbe kerültek, az utánpótlásuk elakadt, élelmiszerük elfogyott és a lóállományt is megették. A szovjet-repülők által ledobott élelmiszerek a finn vonalak mögé estek. A hadizsákmány nem olyan nagy, mint a suomisalminal ejtett zsákmány volt, de így is jelentős. Ezt a szovjet hadosztályt hátulról kerítették be a finnek akkor, amikor az a szovjet hadvezetőség parancsára mindenáron előnyomulást akart kierőszakolni. A felmentésükre kiküldött újabb hadosztályok támadásait a finnek visszaverték. (Rador.)

szállítását, vagy német alattvalóknak a finn hadseregbe való belépését megtiltották. (Rador.)

Londonból jelentik: (Rador.) A Times szerint a szövetségesek legfőbb haditanácsán többek között megtárgyalták Finnország megsegítésének kérdését is. A Daily Mail azt jelenti, hogy Anglia vadászpilótákat küldött Finnországba.

A Német Távirati Iroda erőlyesen cáfolja a Times cikkének azt a részét, amely szerint Németország és a Szovjet-Unió már megegyeztek volna a skandináv államok felosztásában, éppen úgy, mint az Lengyelország esetében is tették. A Német Távirati Iroda cáfolata szerint az ezzel kapcsolatos hírek nem felelnek meg a valóságnak.

az élet és gondolkodás tükröképe. Meg kell változnunk szándékainkban, cselekedeteinkben és gondolatainkban, hogy ismét eredeti szerepéhez jusson az emberiség legnagyobb találmánya. Ahhoz a humanisztikus nagy szerephez, amelyet évszázadokon át töltött be a nyomtatott írás, mikor az embert kiemelte a tudatlanság és a vak szenvedély középkori sötétségéből.

(Flaneur.)

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BONT?

FEJFAJÁS
HÜLÉS • GRIPPA

ANTI-
NEURALGIC

JAWOL

Sikertelen francia támadás német állások ellen

Belgium katonai intézkedéseket léptetett életbe. India népe maga akar dönteni sorsa felett

Párisból hivatalosan jelentik: A francia—angol legfelsőbb haditanács tegnap összeült. A tanács tagjai két ízben is folytattak megbeszélést egymással. Angol részről Chamberlain, Churchill, Halifax, Kingsley Wood és Stanley miniszterek és Ironside vezérkari főnök, francia részről pedig Daladier miniszterelnök, Campinchi tengerészeti miniszter, Gamelin főparancsnok, Darlan tengerészeti és Voulemin légi vezérkari főnök vettek részt. Az angol vendégeket Daladier miniszterelnök üdvözölte, majd beható vizsgálat alá vették a jelenlegi hadi helyzetet. Bizonyos kérdéseket tüzetesen tanulmányoztak abból a szempontból, hogyan lehetne biztosítani még hatásosabban a francia—angol haderő együttműködését. Ezzel kapcsolatban mindenekelőtt az élelmezési kérdéseket vitatták meg. A tárgyalásra kerülő kérdésekben teljes megegyezés jött létre. A tanácskozások befejezése után Daladier miniszterelnök ebédet adott Chamberlain tiszteletére. (Dunaposta.)

KÉT ANGOL HAJÓ ELSÜLLYEDT

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda a következő magyarázó közleményt adta ki a nyugati front eseményeivel kapcsolatban:

A Rajna mentén a francia állásokból gépfegyver tüzet zúdítottak a német állásokra, ezt erőteljesen viszonozta a német haderő. Az egyik német

Nem lehet békésen megoldani az Anglia és India közötti problémákat

New-Delhiből jelentik: Az indiai alkirály és Gandhi népvezér között lefolyt hosszú és rendkívül barátságos tanácskozásról kiadott jelentés közli, hogy az összes vitás kérdéseket alaposan megtárgyalták. Az alkirály közölte az angol kormány szándékait és javaslatait arra vonatkozólag, hogy India minél rövidebb időn belül dominiumi alkotmányhoz jusson és hogy az angol kormány minden birtokában levő eszközökkel oda fog hatni, hogy ezt az alkotmányt ténylegesen végrehajthassák.

Gandhi leszögezte, hogy semmiféle meghatalmazással nem rendelkezik a kongresszus részéről és csak saját nevében tárgyal. Az alkirály felhívta Gandhi figyelmét bizonyos kérdéskomplexumok megoldásával kapcsolatos nehézségekre, amelyek közé tartozik India védelmének problémája, ami akkor állhat elő, ha India a dominiumok alkotmányával fog rendelkezni. Végül pedig az alkirály ismételt hangsúlyozta az angol kormánynak azt az óhaját, hogy alkalmas időpontban valamennyi párt képviselőivel és az összes érdekelttel közösen megvizsgálják a nagy probléma részleteit. (Rador.)

New Delhiből jelentik: (Rador.) Az indiai alkirály és Gandhi között lefolyt tárgyalások során Gandhi az alanti kijelentést tette:

— Nem lehet békésen megoldani az Anglia és

előretölt állás ellen francia járőrök támadást kíséreltek meg, de visszaverték őket.

Londonból jelentik: Az Atlanti-óceánon megtorpedózott Behaver Burn teherhajó személyzete 77 főből állott. A hajóstársaság közlése szerint 76 tengerészt megmentettek, azonban lehetséges, hogy a még hiányzó egy személy szintén életben van. Az angol tengerészetiügyi minisztérium által kiadott hivatalos jelentés szerint a Behaver Burn utasokat nem szállított és személyzetének valamennyi tagját sikerült megmenteni. (Rador.)

Londonból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy a Sfinx nevű aknakerakó hajó útban támaszpontja felé, elsüllyedt. A legénység öt tagja meghalt, kettő hiányzik. (Rador.)

NAGY NYUGTALANSÁG BELGIUMBAN

A Popolo di Roma és a Messagero című olasz lapok jelentései szerint Belgiumban ismét nagy a nyugtalanság. A belga katonai hatóságok továbbra is

fenntartják összes elővigyázati intézkedéseiket

és minden eshetőségre készen állnak, nehogy meglepetések érjessék az országot. A Belga-Kongóban légvédelmi intézkedéseket léptettek életbe. A holland-belga határon három kémeket fogtak el.

India között létező problémákat, csak abban az esetben, ha Anglia felhatalmazza Indiát arra, hogy saját maga dolgozza ki alkotmányát. Az indiai kongresszus India népének védelmét kívánja, de az indiai nép hivatott arra, hogy minden külföldi beavatkozástól mentesen döntsön sorsa felett.

A HOLLAND HADERŐ ÚJ PARANCSNOKÁNAK NYILATKOZATA

Amszterdamból jelentik: (Rador.) Winkelmann tábornok, a holland szárazföldi és tengeri haderő új parancsnoka az alanti nyilatkozatot tette a Telegraph című lapnak:

— Feladatom rendkívül súlyos. A holland katonai ismeri kötelességét, a jövőben azonban nagyobb figyelmet fordítunk a testnevelésre.

A tábornak nem volt hajlandó nyilatkozni Hollandia katonai helyzetéről.

AZ AMERIKAI HADIFLOTTA KIFUTOTT A CSENDES ÓCEÁNRA

Washingtonból jelentik: (Radiopress.) Az Egyesült Államok hadiflottája kifutott a Csendes-óceánra, ahol egy éven át hadgyakorlatokat tart. A nagyszabású hadgyakorlatokban 130 hajóegység és 350 repülőgép vesz részt. A hadgyakorlatnak az a célja, hogy bebizonyítsa a hatékony védelmet.

Baran Coriolan dr. főpolgármester születésnapja

Baran Coriolan dr. volt miniszter, Temesvár város főpolgármestere tegnap ünnepelte meg negyvenegyedik születésnapját. A városi tisztviselők ebből az alkalomból délben egy óraker összegyűltek a városháza nagytermében, ahol az oda küldöttéleg meghívott főpolgármestert Table Nicolae dr. főjegyző üdvözölte. A főpolgármester megköszönte a jókívánságokat és hangsúlyozta hogy nagyra értékeli a tisztviselői kar ragaszkodását, egyben pedig kéri, hogy eddigi szorgalmukkal továbbra is támogassák a közért való munkájában. A városházára járó újságírók élén Sárkány Gábor elnök üdvözölte születésnapján a főpolgármestert, aki szívélyes szavakban mondott köszönetet. Baran Coriolan dr. főpolgármestert ismerősei, tisztviselői és barátai tegnap születésnapja alkalmával szerencsekívánataikkal halmozták el.

A magyar-német gazdasági megállapodás a lengyel területre is érvényes

Amszterdamból jelentik: A Havas-ügynökség úgy értesül, hogy egy német-magyar vegyesbizottság megállapodott abban, hogy a két ország közötti kompenzációs egyezményt a lengyel főkörmányzóság területére is kiterjesztik. — Ugyancsak a Havas-ügynökség jelenti, hogy a Németország és Finnország közötti átutalási egyezményt mindkét fél hallgatóságos beleegyezésével meghosszabbították. (Rador.)

CORSO mozi

Óriási sikerrel fut a cenzura által újra engedélyezett nagyszerű film, az

Egy pesti éjszaka

melynek főszerepét Danielle Darrieux, a kiváló filmművésznő alakítja. Nagyszerű jelenetek, cigánymuzsika, édes-bús szerelem és színes hangulat jellemzik ezt a filmet, melyet mindenkinek meg kell nézni

D. u. 3 óraker 17 leies helyárrakkal:

Shirley megmenti Amerikát

Anglia deferált Japán előtt az Asama Maru konfliktusban

Az elfogott 21 német utas közül 9-et szabadon engedtek

Tokióból jelentik: Arita külügyminiszter bejelentette, hogy a brit kormány beleegyezését adta az Asama Maru japán hajón elfogott

21 német állampolgár közül kilencnek szabadonbocsátását.

Halifax lord külügyminiszter az Asama Maru incidenssel kapcsolatban kijelentette, hogy a hajó

21 utasa közül szabadon bocsátott kilenc egyén nem katonaköteles. Hozzá tette még az angol külügyminiszter, hogy a japán hajótársaságok utasítást kaptak a japán kormánytól, hogy hajóikra ne vegyenek fel a jövőben olyan utast, aki a hadviselő államok katonaköteles polgára. A brit kormánynak az a nézete, hogy a jövőben el lehet kerülni az Asama Maruhoz hasonló incidenseket. (Rador.)

Éhes madarak

Időszerű madártörténet

Ahová most ablakomból belátok, a szomszédos kertet, megszállotta tegnap délelőtt egy kis varju-csapat. A földre boruló poétikus, fehér lepel szűzies tisztaságában talán legnagyobb ellensége minden itt maradt madárnak. Hozzáférhetetlenül elfedi mindazt a szabad területet, ahová élelmüket elhelyezte az, aki felruházta a mezők lilomát és gondot visel az égi madárra...

Ezekben a szigorú napokban felbomlik a nyári varju-rend: a határokon lustán nyúladozó földeknek nagy csapatokban való megszállása. Most apró rajokra oszladoznak, sőt egyes portyázókra, mert vége a könnyű életnek, de mennyire vége! Most egy kevés eledel maga az élet győzelme az éh-halál fölött...

Ablakomból figyeltem a kis csapatot. Heten voltak három fán eloszolva. Előre hajoltan kémleltek mind egy irányban, arra a pontra, ahol a kerítés és a disznó-ól derékszőget alkot, s ahol arasznyira feldomborodik a hó. Egy varju-testvérük motoszkált ott, lábaival hányta széjjel a havat, s csőrével vagdosott, kutatott. Azt lesték. Gyorsan megszövezték látót hoztam. Ime, ott van egy varjú, aki egyéni akciót kezdve, védekezik az éhen halás veszedelme ellen. Hadd látom, mi történik?

A helyzet — megállapítom — határozottan rendkívül komoly. Fél méteres hó minden irányban, messzi földön. Szabad madárra a lehető legnagyobb veszedelmek egyike. Itt a kertben is minden hó fed. A trágya- és szemétdombok keményre fagyottan fekszenek mindenütt a vastag lepel alatt, s ez az egyéni akciós varjú most rátalált egy kis trágya-kupacra. Tehát varju szempontból a legnagyobb kincsre. Birtokba veszi, s már hozzá is fogott kiaknázásához, amikor... Igen, ott fent a fákon hét varjú társa lesi, leröppenésre kész test-tartással...

Mi fog itt történni?

Hirtelen átvillan bennem: hasonló esetben emberek mit tennének? Harcra, rettentő öldöklésre kerülne sor. Egészen bizonyos!

De a hét varjú már száll is. Oda, a kupacra szállanak, s felfokozott erővel és gyorsasággal látnak munkához. A magános közöttük, mintha mi sem történt volna, tovább dolgozik, akárcsak nyáron, kint a mezőn, az óriási, csemegékkel megrakott asztalon. Csak a tempó változott...

Már le akarom tenni a messzelátót, amikor történik valami: az egyéni akciós föllebben. Madár csoport — tudjuk — ilyenkor megriad és felszáll. Ez történt most is, különös csak az volt, hogy a magános varjú nem repült el, vissza ereszkedett a kupacra, hiszen a kert magános volt és kihalt, nem volt semmi ok az ijedtségre. Most: hét varjú a fán mozdulatlanul ül, emez nyugodtan dolgozik. Pár perc múltán az ijedt madarak bátorságra kapnak, s vissza szállanak. Újra kezdődik szorgalmas munkájuk: hányják szét a havat és a trágját. De egy perc, ha eltelik, s a magányos újra fölrebben. Minden megismétlődik: a hét varjú a fán, a nyolcadik a kupacon jó pár pernyi előnyhöz jut... Felülük bennem: ez szándékosság lenne?! Lássuk csak tovább. A varjúk ismét vissza szállanak. Megint lázas, békés munka következett. Ha most még egyszer föllebben az egyéni akciós, akkor... Szinte izgulok... Tessék! Már lebben is... A hetek újra elszállanak, s kezdődik előről a komédia... Még hat-szor egymásután...

Hát kérem, ez tiszta szándékosság volt. Lelemény, sőt furfang. Tudatos kijátszása a többinek. Ez a varjú nem fog éhen veszni ebben a nagy madár veszedelemben.

B. L.

Tudnivalók a cselédadóról

Néhány nappal ezelőtt részletesen ismertettük azokat a szabályokat, amelyek alapján a pénzügyi hatóságok a háztartási alkalmazottak után fizetendő adót megállapítják. Most közöljük, hogy az egyes fizetések után mennyi adót kell leróni:

260 lei havifizetésig 12 lei, 260—270 leiig 13 lei, 281—460 leiig 14 lei, 461—479 leiig 15 lei, 480—530 leiig 16 lei, 531—630 leiig 17 lei, 631—660 leiig 18 lei, 661—670 leiig 19 lei, 680—730 leiig 20 lei, 731—830 leiig 21 lei, 831—860 leiig 22 lei, 861—879 leiig 25 lei, 880—890 leiig 24 lei, 891—930 leiig 26 lei, 931—1030 leiig 27 lei, 1301—1049 leiig 28 lei, 1050—1070 leiig 29 lei, 1071—1130 leiig 30 lei, 1131—1230 leiig 31 lei havonta.

A fenti adók akkor érvényesek, ha a munkaadó az adóösszeget a cselédétől levonja és ez esetben az adóívre rá kell írni, hogy az adót a cseléd fizeti. Ha azonban a fenti fizetések nettó összegek, vagyis az adót a munkaadó fizeti, úgy az állami adó összege a fentieknél 1—2 lejjel több.

Világos, hogy az utóbbi!

NE VEGYEN TEHÁT OLCSÓ, DE ÁRAMPAZARLÓ IZZÓLAMPÁT, HANEM HASZNÁLJON MINDENÜTT

TUNGSRAM
KRYPTON LAMPÁT

amely sok fényt ad, de kevés áramot fogyaszt s így A VÉTELÁR TÖBBSZÖRÖSÉT TAKARITJA MEG.

Németország elégedett a belgrádi határozatokkal

Nem sikerült megakadályozni a Birodalom és a Balkán gazdasági összeköttetését

Párisból jelentik: (Rador.) A kedden megjelent francia lapok cikkeikben továbbra is élénken foglalkoznak a balkáni konferencia eredményeivel. Leon Blum a Populaireben rámutatott arra, hogy

Románia nem érzi fenyegetve magát,

sőt azt lehetne állítani, hogy Délekelet Európában bizonyos tisztulási folyamat indult meg. A lap ezután rámutat Olaszország diplomáciai tevékenységére, valamint Törökország fontos szerepére, amelyet a Balkán államok és Bulgária közötti viszony megjavítása terén játszott. Az Excelsior megállapítja, hogy Románia a hadviselő államok közötti igazságos egyensúly politikáját tett magáévá, de nem szünt meg védekezési intézkedéseket tenni valamennyi határán. A L'Aube azt írja, hogy Európát a háború után újból rekonstruálhatják és ehhez nincs szükség a Balkán államok tényleges segítségére.

NÉMETORSZÁG TISZTELETBEN TARTJA A BALKÁN BÉKÉJÉT

Berlinből jelentik: (Rador.) A német sajtó is tovább foglalkozik a Balkán konferenciával és a Völkischer Beobachter azt írja, hogy Németország ismét beigazolta, hogy a Balkán államok békéjét tiszteletben tartja, mert

német mértékadó körökben nem kívánják a háború kiterjesztését.

Olaszország is Balkán állammá vált azáltal, hogy Albániát magához csatolta és épp úgy érdekében áll, mint Németországnak, hogy a Balkán félszigeten a békét fenntartsák. A Frankfurter Zeitung bírálja a nyugati hatalmaknak azt a kísérletét, amellyel a Balkán félszigetet Németország elleni hadszíntérré akarták változtatni, illetve meg akarták akadályozni, hogy Németország gazdasági összeköttetését fenntartsa Délekelet Európában.

Berlinből jelentik: A Berliner Börsenzeitung közli a moszkvai Pravda cikkét, amely arról szól, hogy Németország és a balti államok közötti gazdasági összeköttetést, amelynek rendkívüli fontossága elvitathatatlan, nem sikerült a nyugati hatalmaknak megzavarni és nem si-

került a Balkán országait háboruba sodorni. Ami a belgrádi konferencia eredményét illeti, a lap megállapítja, hogy azzal Németország teljesen meg van elégedve és Európa ezen részében a béke, a biztonság és a népek fejlődése zavartalan.

A Deutsche Allgemeine Zeitung ezeket írja: A Belgrádban tanácskozássra összeült négy hatalom külügyminiszterei kinyilatkoztatták abbéli szilárd elhatározásukat, hogy továbbra is fenntartják békekészségüket és megkímélik a háborútól Európának ezt a részét. A négy ország külügyminiszterei csak üdvözölni lehet abból az alkalmából, hogy ezt a szép eredményt sikerült elérniük. (Rador.)

DÉLKELET-EURÓPA BIZTONSÁGA

Londonból jelentik: A Havas-ügynökség jelentése szerint angol diplomáciai körök még nem kaptak pontos és részletes információt a belgrádi konferencia eredményéről és ezért hivatalos véleményt sem nyilvánítanak, de a beérkezett táviratokból megállapítható, hogy minden ok megvan a meglegedésre. A Balkán-szövetség egyezményének megújítása Délekelet Európának biztonságát továbbra is megerősíti és

a jugoszláv, valamint román külügyminisztereknek az a barátságos hangú nyilatkozata, amelyek a szomszéd országokkal való jóviszony kimélyítésére vonatkoznak, csak megerősítik ezt a bizakodást. (Rador.)

WEYGAND TÁBORNOK KAIRÓI SZEMLELTJA

Kairóból jelentik: Az egyik egyiptomi lap megerősíti azt a hírt, hogy Weygand tábornok, aki kedden Kairóba érkezett, megtekinti az egyiptomi erődítési vonalakat, ugyanakkor pedig az egyiptomi katonai hatóságokkal együtt átvizsgálja a közelkeleti védekezési terveket.

Perlodont

FEHÉRITI A FOGAKAT ÉS ILLATOSITJA A SZÁJAT

Erdélyi minorita szerzetes érdekes utilevelei Braziliából

Magyar szoba, villany, rádió és brids az őserdőben. — Dr. Bárány orvos az uttörő — Az édes anyaföld hálája

VII.

Nova Palmiera, 1938. december. Madárénektől zajos a floresta virgem, a szűz erdő és az irtás, ahol ismét minden talpalatnyi helyet ellepített a sokféle élősvény. A madárfészkeket kézzel el lehet érni. A tarka tollú dalosok igen bizalmasak. A sok madár izgatja az olaszokat, s azért a családi asztalon nem ritka étel a madár-risotto. Egyik szakadékból egy másikba kapaszkodunk, hirtelen kanyarodunk, s majdnem elgázolunk egy erdei tyúkot, amely a porban keresgél. A motorzaj elől sietve bujnak el a jól megtermett ürgek és rikácsolva húznak el jó magasan a papagályok. Kevés emberrel találkoztunk, mindössze két gyengén öltözött fiúcska ragadja meg figyelmemet. Lovon jönnek, mezítláb. Olyan büszkén ülnek a tüzes paripa szőrén, mintha hozzá volnának nőve. Megvárják, amíg figyelemre méltatjuk őket, aztán illedelmesen köszönnek. Megtudjuk tőlük, hogy célunktól már nem vagyunk messze, de még nem látunk ki a fák közül. Végre aztán egy hosszú pálmáson végén, melyet nem emberi kéz ültetett, minden átmenet nélkül, a sűrűségből kikandikáló kőből épült csinos villa előtt meg-

Villanyos fagyasztó-gép a farmon

Az orvosi rendelő folyosóján egy jacaré (krokodil) szépen kidolgozott bőrét tapogatom meg. A sarokban meglep egy Kelvinator, legmodernebb villanyos fagyasztó-gép, meg egy Philips-rádió, a lakás kincsei. A szobák, a rendelő, a mellékhelyiségek és előterek ragyognak a tisztaságtól; mindenütt villany, vízvezeték és fayance-burkolat, éles ellentétben a „szomszédok” primitív és elhanyagolt lakásaival. A szögölmák mellett, nagy jaboticaba fa alatt, melynek szilvanagságu jó gyümölcse nem az ágakon, hanem a fatörzsén érik, meséli el Bárány dr. küzdelmes életét. Sok önfeláldozásba került, amíg a brazilok bizalmát sikerült megnyernie. Sok sarat kellett taposnia, még többet éjszakáznia, sok gyógyszerrel ajándékozni, sok tiszteletdíjról lemondani. Forradalmakba nem keveredni, lőtt és szúrt sebeket ingyen gyógyítani, életeket menteni és hallgatni tudni. Tizenhét évig tartó erős orvosi munka eredménye ez a birtok. Harminc évvel ezelőtt, még áthatolhatatlan őserdő, jó egynéhány gyarmatos temetője ez a birtok. Most csak éppen meg kell kaparni a földet, s bőven terem benne minden, leginkább gaz. Éppen ezért jutott hozzá olcsón a mostani tulajdonos. Ő aztán új rendszerű ekékkel, mélyszántással a gáz egyszerűen kiirtotta, s a barázdákat bevetette kukoricával. Egy fészekben 5—6 kukorica szem itt nem sok; a vetés legfeljebb az eső hiánya miatt nem fejlődik, azon meg úgy segítenek, hogyha kell, augusztustól februárig minden hónapban újra vetnek, s valamelyik sorozat csak beéri. Akkor meg nem győzik betakarítani. A hangyákat tera-kloriddal pusztítják, sáskák erőfelle nem igen járnak. A nagyszerű kukoricán 300 kilóra híznak meg 13 hónap alatt a disznók. A lucernáért a tehenek sok vajjal, tejszínnel és sajttal fizetnek.

DOHÁNYLEVÉL NAGYSÁGU EPERLEVÉL

Zöldszínű kolibri repül most egészen közel hozzánk, s lecsókolja a piros virágokról a mézet. A vállig erős sűrű páfránykerítés árnyékában Bodri kutya nagyokat szuszog, mire jelentik, hogy tálatva van. A patyolatfehér ovális asztalra egymásután hordják fel a finom hazai ételeket, a Cruzeiro-bort, fagyaltot, gyümölcsös kosarakat, melyeket a csendéletfestők megbámulnának. A jó santosi fekete mellé jó bahiai szivar jár a dohányosoknak. Ebéd után a rózsáligetet, a dahliákat és a tropikus parkot járjuk körül, azután oldalt kerülünk az eperfákkal szegélyezett ólak és kamarák mellé, ahol egy svájci bikaborju arra kér, hogy simogassuk meg. A biju berne agár jó néhány fészket rakott a bőre alá, de nem azért van orvos a közelben, hogy azon segíteni ne lehessen. Nem tudom, elhiszi-e valaki, ha leírom, hogy itt az eperfa levelei akkorák, mint nálunk egy rendes dohánylevél. Ilyen leveleken meghízhat a selyemhernyó. Annýira meghízik, hogy be sem fér a gubójába, lyukat hagy rajta, hogy azon kihőssen, ha a selyemszál legombolyítása előtt

torpanunk. Sárgavirágú kaktusz oszlopok állnak őrt a bejáratnál. A fal mellett végig lila bokrok. A kerti asztalt házmagas kamélia és azalea árnyékolja be. Pipacs és búzavirág a baloldali ágyásban, szekfű és muskátli a gránitlapokkal szegélyezett járda szélén. Két méter magas begonia bokrokról súlyos rózsaszínű virágfürtök hullanak alá. Egy hosszú lugasban szőlő érik. A sarkon napraforgó tányérképe csodálkozik ránk, s hátul egy bambuszliget takar el egy emeletes épületet, melyről később kitűnik, hogy szeszgyár. A szép nagy magyar kuvasz csaholására sietve előjön a ház gazdája, a felesége, s annak pöttömnyi édesanyja és fiatal sógornője. Hangos üdvözlés, egy szívből jövő „abraco”, s máris benn vagyunk a perzsa szőnyegekkel leterített hallban, s elhelyezkedünk a mezőkővesdi párnákkal takart babérfa székeken. A házat a gazda tervezte, minden bútort és berendezését a ház aszszonya rajzolta meg és a kolónia asztalosa készítette el cédrusfából. A falon lógó gobelin-kepek, a szőnyegek, a terítők, mind itthon készültek az őserdőben.

meg akarnák ölni. Igaz, hogy a brazilai hernyó selyemszála csak 200—300 méter hosszú, míg az európaié 2 kilométer, de hát ebből is egészen jó selyemruha lesz.

VESZEDELMEK KIGYÓK

A tulsó színben, ahová most átmegyünk, sűrűn egymás mellett cukornádsziruppal telt vashordók állnak. A megkopasztott nádat, mely hasonlít egy jól fejlett kukoricaszárhoz, két henger között kialsajtolják. A kifolyó barnászöld finomítás után lesz a cukornád vagy élesztő hozzáadásával szesz. A cefre a nagy cementkádakban négy nap alatt megerejed, aztán az üstbe kerül, lepárolják és kész az aguardente (tüzes víz), caninha („nádacska”), cachá, parati, pinga. Braziliában évente egy millió liter alkoholt főznek cukornádból. A szabad tűzön, nyársonsiült pecsenye („churasco”) fogyasztása előtt igen jó, étvágy-gerjesztő. Az a vélemény, hogy Braziliából kerül ki a legjobb rum, téves. Ha Braziliában rumot akarnak tenni a teába, Párisból hozatnak konyakot.

Az erdő szélén egy agyonvert jararaca fekszik. Valamelyik kolonista végzett a veszedelmes hullóvel. Bárány dr. sokat tud mesélni a mérges kigyókról. Patikájában mindenféle szérum készen áll, mert gyakran fordul elő kigyómérés. Minél jobban pusztul az őserdő, annál jobban szaporodik a megművelt földeken a kigyó. Megemegetem a szarúból esztergályozott, vassal bélelt sábotóját, mellyel már sok kigyó derekát törte el, s amikor látja, hogy tet-

Két csekkhamisító büntetését az ítélőtábla megerősítette

Zaharovits Mendel temesvári lakos még az elmúlt évben öt amerikai csekket vásárolt 252 ezer lei értékben. Amikor a csekket értékesíteni akarta, kiderült, hogy azok hamisak. Feljelentése alapján a rendőrség megindította a nyomozást, majd annak befejezése után a temesvári ügyészség Wieder Salamon és Wendei József temesvári lakosok ellen vádat emelt. Mindketten a temesvári törvényszék elé kerültek, amely csekkhamisítás és a hamisítványok forgalombahozatala miatt egy-egy évi fogságra ítélte őket. Felelősséget folytán a temesvári ítélőtábla is foglalkozott az ügyvel. Wieder Salamon védője Fehér Kristóf dr., míg Wendei József védője Lintia Liviu dr. volt. A perbeszéd elhangzása után az ítélőtábla tegnap hirdette ki ítéletét, amely szerint megerősítette az alsófokú ítéletet, de elrendelte a vizsgálati fogságban levő vádlottak szabadlábra helyezését.

szik a bot, igen kedvesen rám erőszakolja — emiatt. Egy anticrotalius szérumfiolát is a zsebembe csúsztat, mert sohasem lehet tudni, mikor lesz rá szükség. A szomszédok fiát nemrég a kocsi felrakott löheréből kimászó csörgőkígyó (Crotalus; Cascavel) marta meg, mikor a teheneket akarta etetni; egy kislánynak pedig a sarkába harapott, amikor a réten mezítláb átment. A lányka nem vette észre a kígyót, s pár óra múlva meghalt. Wildkéhez Santa Rosába este az ebédőbe is bejött egy korál-kobra. Felágaskodott, már támadni készült, amikor sikerült derékon ütni. A család a legnagyobb izgalomban várta a kígyó párját. Rövidesen az is megérkezett, s azt is sikerült elpusztítani.

MIT KELL TUDNI A KÁVÉRÓL

Még a kávécsérjéket nézzük meg, s egy piros boggyókkal megrakott ággal a kezében indulunk uzsonnázni. Utközben megtanulom, hogy 1. legjobb a santosi kávé. Ha a kávészemet kibontjuk, megtaláljuk a szikleveleket. A sziklevelek hiányáról lehet felismerni a hamisítványokat. 2. A pörkölt kávé hamarosan fel kell használni. Azt a háziasszonyt, aki Braziliában a kávé idegen anyaggal keveri, szigorúan megbüntetik. Tíz naposnál régebbi pörkölt kávé árúsítani nem szabad. A boltost, ha mégis megteszi, börtönbe csukják, üzletét bezárják és az ítéletet költségére az újságokban közzéteszik. 3. A frissen darált kávé szűrőbe kell helyezni, s forró vízzel leönteni. Ennyi az egész. A tisztán lecspegező kávé a legjobb gondúzó. A férfiak ennél fogva a „cafezinho” mellett döntenek, a hölgyek cacaora szavaznak, s mindkét párt közösen kanalazza a tejszínhabot, foszlós kaláccsal és tízféle sütemény kíséretében. Brazília az édességek hazája; a cukor olcsó (kg. 12 lei), s mivel a sokféle gyümölcs örökösén érik, örökké befőznek. Nem tudom, mi lesz velem, ha vissza kell mennem Európába, mert én ezután mindig csak brazil kompótot fogok követelni. Az uzsonnához a hangulatot az irtásban futballozó ifjuság csatakiálltása szolgálhatja. A futball itt élet-szükséglet. Azután a brids-partie következnek, rádiózás és merengés, az a bizonyos „saudade” az óhaza után, amit jó volna még egyszer brazil lobogós autóval körüljárni, de csak két-három hónapig...

Az őserdőben hirtelen sötétedik. Kabócák, tücskök rázendítenek esti dalukra, szentjános-bogárkák tűzijátékot rendeznek. Benn kigyullnak a villanycsillárok. A cica dorombolva dörgölődzik a lábamhoz, majd hirtelen egy betévedt madárpók után iramodik. A mesztic szobalány becsukja a venezianákat (zsalu) és megigazítja a moszkító hálókat. Oda-künn a fülemile dalolja esti imáját. Dél-keresztje vakítóan fénylik az égbolt alján. Mi inkább szeretnénk látni ragyogni a Göncölszekerét, s piros árvalányhaj helyett fehérét tennék Liszt plakettje mellé a zongorára. A háziasszony a második rapszodiát játssza.

Dr. Wild Endre

Január 8-án, csütörtökön, ünnepélyes premier

legújabb és legjobb filmje

ÉLNI AKAROK

A velencei filmkiállítás aranyéremmel kitüntetett filmje, melyet az összes világvárosokban hónapok óta a legnagyobb szenzációként mutatnak be.

Figyelem!

Még ma a történelem, a diplomácia és a művészet legnagyobb filmje:

Angol-francia szövetség

Negyvenhat fokos hidegben egy óvóhelyen

Ahol elképzelhetlenül borzalmas a hideg és minden lépés nagy erőfeszítésbe kerül. Némán, panasz szó nélkül szenvednek a finnek

Viipuri, február. A délfinnországi városban ezt mondja a szállodai portás:

— A mai nap egyike a leghidegebbeknek az utolsó harminc esztendőben.

46 fok hideg van,

Helsinki közelében pedig leszállt a hőmérő 50 fok alá is...

A metsző szél majdnem benyomja kicsiny szobám ablakát. Atláthatatlan jégvirágréteg fedi az üveglapokat. Hideg van itt is és mégis jóval melegebb, mint az apró fabarakokban, amelyekben oly gyakran aludtam az utóbbi hetekben.

Néhány nappal ezelőtt indultam el Rovaniemi-ide, ebbe a finn városba, amely oly sűrűn volt központja az orosz légitámadásoknak. Helsinkiből Viipuriba az ut, amely máskor négyöt órát tart, most teljes tizenkét órát vett igénybe. A mozdonyok lassabban járnak, a világító berendezések, amennyire lehet, tompítottak és a hosszú kocsisor, amelyet mintegy leplezően maga a természet takart be vastag hóréteggel, óvatosan halad a havazott fenyegetett vidéken. Egyszer hirtelen megáll a vonat és a jeges alkonnyatban kénytelenek voltunk a szomszédos erdőben menedéket keresni, mert a közelben orosz repülőket láttak. Ezek az önkéntelen, néha órákig tartó megszakítások hozzátartoznak most a finnországi utazáshoz, a menekülő utasok fogvacogva várakoznak a télbe borult erdőben, amíg újra elindul a vonat, hogy óvatosan juttassa őket közelebb céljukhoz.

Reggel érkeztem meg Viipuriba. A város, amelynek egyébként mintegy ötvézezer lakója van, mélyen aludt. A még itt élő, mintegy hét-ezer ember az előző napnak nagy részét a légóltalmi pincékben töltötte. Ma, amikor derült az ég, ezek a megviselt, szájalomra méltó polgárok tovább alszanak, mint máskor. Noha

a hideg egyszerűen elképzelhetetlen és minden lépés erőfeszítésbe kerül,

sétálok a város üres uccáin, ahol egyébként az életet az emelkedő finn gazdasági lendület élénk irama jellemezte. Megdöbbentő itt a háború által felkavart hársorok között járnak, a lábunk alatt az összetört ablaküvegek szilánkjainak csikorgását hallani. Viipurit talán valamennyi finn város közül legjobban viselte meg az oroszok bombázása. Vádaskodón emelkednek a lakóházak kísérteties romjai a fagyos reggelben.

Némelyik uccában csak egy-két romhalmaz maradt meg.

Elhagyott üzletek ásitóznak üresen, betört kirkatokkal.

Viipuri „Kerek Tornya“, a városnak ez a jellegzetessége is megérezte a korszerű hadvezetés hatását. Ez a XVI. századbeli építmény a városfal őrtornya volt. Később élelmes vállalkozók ezt a tornyot, amelyet a finn szabadságharc történelmének lehelete leng körül, étteremmé alakították át, amelyben csinos, fiatal leányok reneszansz korabeli ruhákban szolgálták fel az izes teát. Az étterem elsőosztályú utas-látványosság volt és a város lakói nem is tudták biztosan, vajjon az idegenek látogatása a történelmi színhelynek, vagy pedig a karcsu, szőke kisasszonyoknak szól-e. A torony falain is sebeket ütött a háború, az ifjú finn leányok pedig a Lotta-Svärd mozgalom tagjaiként teljesítik kötelességüket.

A mozik zárva vannak, a napilapok a rendes időben pontban megjelennek, bár a szerkesztőségi szobák kitért ablakait is deszkával kellett pótolni. A városban megmaradt emberek megszokták a veszélyt és bátran néznek farkaszemet a halállal.

Ma délután is alkalmam volt meggyőződni az oly gyakran bombázott város polgári lakosságának hősiességéről. Eppen a piactéri vendéglőben ültem, amikor megszólaltak a szirénák. Néhány hónappal ezelőtt ezek a vészjelek még nagy riadalmat keltettek és a vendégek kétségbeesetten ugráltak volna fel. De ma, amikor a szovjetországi repülő támadásai Viipuriban már mindennaposok lettek, mindenki nyugodtan, kényelmesen megy a pincéjébe és megvárja, amíg vége a riadónak.

Különleges sajtó-karszalaggal és kiváltsá-

gokkal ellátva megtekintettem a kihalt uccán lejátszódó színjátékot. Borzalmas még gondolni is rá, hogy azok a fekete pontocskák, amelyek a majdnem kihalt város felé közelednek, a biztos halált hozzák, hogy ezek a levegőben keringő halálmadarak nem tudnak különbséget tenni, hogy a nők, gyermekek, védtelen aggastyánok, remegő nagyanyák ki vannak szolgáltatva bombáknak.

Néhány perc múlva

lemegyek egy légóltalmi pincébe, amely most a város lakóinak második otthonává lett.

Halljuk a bombák lecsapódását. Mindannyiszor megremeg a föld a hatalmas ütéstől és sok szempárból olvasom ki ezt a kérdést: „Mikor érnek bennünket?”

Kimondhatatlanul hideg van ezekben a barlangokban, amelyekben a világítás is rendkívül gyér. Mellettem fiatal asszony áll. Gondoktól barázdált arcán meglátszik, hogy nehéz sorsa volt. Fáradt szeme teljesen elvesztette fényét. Egy másik nő levelet szorongat.

— A fiamtól — suttogja. — Ma kaptam hírt róla. Él és résztvevett Suomisalmnál a csatában. Derék, bátor fiu.

Valahol a közelben bizonyára súlyos bomba zuhant. A föld erősebben rázkódott meg lábunk alatt, mint máskor.

FLAVISAN

CUKORKA MEGVÉD:

**GRIPPE, HULES, FERTŐZŐ
BETEGSÉGEKTŐL**

A gyomor gázai ellen

egy bevált gyógyszer a „Leo-Pills”. E pilulák rövid használata után már megszűnik a terhes gázképződés anélkül, hogy e szer kellemetlen mellékhatást okozna. Eppen ezért „Leo-Pills” omésztszernek is ajánlható nehéz étellek fogyasztása után. Minthogy tisztán növényi anyagokból készült hashajtó, a „Leo-Pills” — enyhe és biztos hatása révén — teljesen különbözik a többi kémiai anyagból készült hashajtóktól, amelyek alkalmazása igen gyakran kellemetlen háttást vált ki.

Kapható: 20 vagy 60 lebdacsat tartalmazó csomagolásban.

Leo-Pills Laxativ

— Ezek ellen a kétszázötven kilós bombák ellen nincs védekezés. Az erejük borzalmas — mondja egy gyárimunkás, aki csak most gyógyult fel sebesüléséből, de néhány nap múlva ismét az északi harctérre megy.

Nem ismerek senkit ezek közül, akikkel itt együtt vagyok. Nem értem a szavukat, csak két-három nő tud egy keveset angolul, vagy németül és tolmácsolja kérdéseimet. Mégis végtelenül közelállónak érzem magam ezekhez a finn férfiakhoz és nőkhez, akik itt állnak most a jéghegy barlangban és várnak életre-halálra szóló ítéletet. Ugyanazok a gondolatok járnak az eszünkben, ugyanazok az aggodalmak és remények — amíg egyszer csak véget ér a riadó és elindulnak valamennyien, hogy megnézzék, nem rombolta-e össze a háború kísértete azt, amit védtelenül otthagytak.

Sohasem hittem volna, hogy 46 fokos hidegben járni lehet az uccán és nem fájni közben. Ebben a pillanatban nem érzem a hideget. A benyomások hatalma minden más érzést elfojt. Forró füst fekszi meg a bombázott uccákat és a kórház előtt betegszállító kocsik állnak meg. Láng világít bele a nyomoruságos sötétbe és mutogatják a háború nyomait. Komolyan, higgadtan nézik az emberek a pusztulást. Nem tolt kiáltás ajkukra, nem hullnak könnyek esett arcukra.

Megtanultak szenvedni, zokszó nélkül.

Est borult a füstölő városra. Az emberek bétérnek hideg szobájukba és leveleket irnak gyermekeiknek. Holnap pedig ismét teljesítik majd kötelességüket és dolgoznak. A bátorságukat nem vesztették el, még mernek hinni a megvirradásban.

—Négy halott! Több, mint husz sebesült — mondja az idős, fáradt szállodaportás — ki tudja, mikor jönnek újra a szovjetországi repülők. 1913-ban már kivettem a részemet mindenből. Elhiszi-e, hogy legszívesebben most is megint harcolnék? De öreg vagyok már, uram, 71 éves, ilyenkor már nem bír el sokat az ember. 46 fok hideg van és ez is valami.

Átnyújtja a szobám kulcsát, azután rágyújt utolsó szivarjainak egyikére. B. J.

Börtönbüntetésre ítélik és megfosztják politikai joguktól a francia kommunista képviselőket

Párisból jelentik: A katonai államügyész katonai törvényszék elé utalt 44 kommunista képviselőt. A képviselőket a kommunista párt feloszlata után munkás és parasztpártot alakítottak, ami tulajdonképpen kommunista egyesülés volt, más külső alatt.

A vádlottak 1—5 évig terjedő börtönbüntetés és 100—5000 frankig terjedő pénzbírság vár, ezenkívül politikai jogaikat is elvesztik. Hét képviselő

ellen megszüntették az eljárást, mert megtagadták a közösséget a kommunista párttal és így bünyességüket nem lehetett kellőképpen bebizonyítani. Kilenc megszökött kommunista képviselő ellen áru-lás címén újabb eljárást indítottak. Ezekre halálbünytetés vár. A megszökött képviselők között van Maurice Thorez, a feloszlott francia kommunista párt volt főtitkára. (Dunaposta.)

CAPITOL MA A POLLO

Tengeri sasok

Olivia de Havilland és Georg Brent a főszerepekben

A kalózsziget kincsének titka

Szenzációs kalandorfilm II. része

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Hamvazószerda

reggele köszöntött ránk. Véget ért a farsang, a di-nom-dánom, kezdődik a nagybójt, a szánom-bánom. A hangos vígasság hetei után a hívők áhitatosan a templomban mennek; búneikre gondolva megbánják minden rossz cselekedetüket és térdet-fejtel hajtanak az oltár lépcsőjén az Egek Ura előtt, akitől minden bocsánat, kegyelem és malaszt jön. A nap hamúval hinti meg az emberek homlokát s emlékezteti őket, hogy porból lettek és porrá lesznek. Ne kevéledjünk, ne büszkélkedjünk, ne gőgösködjünk, — arra emlékeztet minket a nagybójt első szerdáján a homlokunkra került hamú. Legyünk alázatosak, szerények, türesek. Csak így boldogulhatunk ebben az életben és csak így nyerhetjük meg Isten malasztját, segítségét bajainkban, gondjainkban. Hamvazószerda reggelén homlokunkon a hamúval szálljunk magunkba és gondoljunk arra, hogy az élet nem csupa öröm, vidámság, mulatság, hanem munka és kötelességteljesítés is.

Ma, Hamvazószerdán az összes katolikus templomban a délelőtti folyamán a szentmisék előtt megy végbe a hamvazás. A püspöki székesegyházban reggel kilenc órakor a hamúszentelést és hamvazást Pacha Ágoston megyéspüspök végzi. Utána nagymise következik, amelyet Wegling János apátkanonok mond.

— **IDŐJÁRAS:** Felhős idő, a hőmérséklet állandósul. Nedves, ködös idő várható.

— **AZ ADÓAMNESZTIA UTOLSÓ NAPJAI.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium figyelmezteti azokat az adófizetőket, akik az adóamnesztia rendkívül kedvező engedményeit élvezhetik, hogy néhány napon belül az utolsó határidő is letelik.

— Felülvizsgálják a propagandaügyi minisztérium síkkasztóinak vagyonaát. Bucurestiből jelentik: A fellebbviteli bíróság mellett működő vagyonellenőrző bizottság tegnap foglalkozott Victor Alboteanu, P. Codreanu, C. Vasilescu és Mihai Mircea ügyeivel. A bíróság elhatározta, hogy Alboteanu baneasai villájára vonatkozó adatokat kivizsgálja. Valamennyi vádlott tanukat jelentett be arra nézve, hogy milyen körülmények között szereztek vagyonaat és Alboteanu Eugen Titeanút nevezte meg, aki igazolni fogja, hogy vagyonaat, mint Titeanu magántitkára szerezte.

— Saracsoglu Szófiába érkezett. Szófiából jelentik: Saracsoglu török külügyminiszter Belgrádból hazatérőben egy napra Szófiában megszakította útját. A bolgár fővárosban újabb tanácskozást folytatott Kiosseivanoff miniszterelnökkel.

— Mennyi állatot vágtak decemberben Temesvárott? A temesvári vágóhídon az 1939 év decemberében a következő mennyiségben kerültek élő állatok levágásra: tizennyolc bika, háromszáztizenegy ökör, háromszázhatvanöt tehén, százharminchárom két éven alóli tinó, hatszázhuszonkét hat hónapon alóli borjú, kilencszáztizenegy juh, ötven bárány, négyszáztizenkét hizott disznó, hatezerkilencszáztövennégy sovány disznó, négyszázharminc malac és huszonhárom ló. Összesen 10.229 állatot vágtak le. A levágott állatok húsa nem mind Temesvárott került fogyasztásra, viszont a városban fogyasztottak olyan húst is, amelyet levágott állapotban hoztak be vidékről.

...Az egyetlen megoldás
MERCUR
sorsjegyáruda volt,
ahol milliókat hozó
sorsjegyet vásárolta.
Tegeyen On is így és vásárolja sorsjegyeit a február 15. és 18.-iki húzásokra a MERCUR sorsjegyárudánál

MERCUR
ÁLLAMI SORSJÁTEK

Helyi cím: TEMESVÁRI BANK ÉS KERESKEDELMI R. T.

Fiatal diák vérét adta beteg tanárjának egészsége érdekében

Braun Dezső székesegyházi karnagy, az ismert zenekritikus, már hetek óta súlyosan beteg és állapota minden önfeláldozó ápolás ellenére sem javul. Már néhány év előtt súlyos természetű bélinfekciót kapott Braun és akkor állapota szinte válságosra fordult, de orvosa, Bürger Géza dr. felismerte a bajt és megfelelő kezeléssel helyreállította egészségét. Három hét előtt Braun Dezső újból ágyának esett, a régi betegség kiújult és a beteg magas lázzal, súlyos fájdalmakkal küzdött. Mostani betegsége során Bürger Géza dr. a szervezet ellentálló képességének fokozása és a regenerálás érdekében vérátömlesztést tartott szükségesnek.

Amikor a piarista liceum növendékei megtudták, hogy a beteg gyógyulása érdekében szervezetének friss, fiatal verre van szüksége, számosan jelentkeztek az intézet igazgatójánál és önként felajánlották vérüket a beteg tanár részére. Braun Dezső ugyanis a piarista liceum

növendékeinek énektanára is és a hálás fiúk készsége siettek, hogy a szeretett, beteg tanáron segítsenek. Közel husz diák jelentkezett, többen felkeresték a kezelő Bürger dr.-t is, aki az egyik, tizenhat éves növendék vérét találta a legalkalmasabbnak az átömlesztés céljára.

Az önként jelentkezett fiúk közül az orvosi vizsgálat Sarkadi Ferenc, hatodik osztályos növendék vérét találta megfelelőnek az átömlesztésre és az erre vonatkozó orvosi beavatkozás már meg is történt. A kis Sarkadi Ferenc szervezetéből két deci friss vért vezetett át az orvos a beteg vérérendszerébe és most már a baj enyhülését várja az orvosi tudomány. A derék diák, Sarkadi Ferenc, aki egy nyugalmazott vasuti tisztviselő fia, hősiessé viselkedett, amikor vérét rendelkezésre bocsátotta és megérdemli nemcsak a beteg tanár háláját, hanem az orvostudomány és emberi társadalom elismerését is.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Bartal György Géza, Maga Mária, Bonescu Grigore, Ballauer Erich Béla, Tóth Mihály, Varga Márta, Kelemen Ilona, Lascu Erzsébet, Hederan Ágnes, Mihailovics Erzsébet Rebeka, Hósz György, Kirchner Renáta, Erika, Jurju Iuliana.

Elejtett szemeit

harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota

(—) Asszonyháború tragikus vége. Blidariu Gheorghe cigányzenész felesége az elmúlt év július 15-én Ohaba Bistra község egyik kocsmájában összeverekedett Vasile Pavel gazda feleségével. Az asszonyok háborúskodásába a férfiak is beavatkoztak és Blidariu Gheorghe kést rántva agyonszúrta Vasile Pavelt. Emiatt a temesvári büntetőtábla elé került, amely tegnap emberölés miatt Blidariu Gheorghe két évi fogságra ítélte, míg feleségét felmentette. A meghalt Vasile Pavel özvegyének a tábla tizenötezer lei kártérítést ítél meg.

(—) Olasz zongoraművész hangversenye lesz február 10-én este kilenc órakor, amikor Gino Gorini mutatkozik be a temesvári közönségnek, aki a világháború első évében született Velencében és a múlt évben rendezte első nagy hangversenyét Bécsben átütő sikerrel. Műsorán Scarlatti, Bach-Busoni, Schuman, Beethoven, Zanon, Malipiero, Casella és Chopin művei szerepelnek. Mindazok, akik az olasz nyelvűtanfolyamot látogatják, ötven százalékos kedvezménnyel válthatják meg a jegyeket az Olasz Kör, Libertatii tér 2 szám alatti helyiségében.

(—) Halálozások. Meghaltak: Beinschroth Magdolna született Berner hatvanöt éves, Dettky Mária tizenöt éves, Fischer Terézia született Neumann hetvenkét éves, Isfan Áron ötvenkét éves vasuti tisztviselő, Kalocsay Julianna született Balogh harmincnyolc éves, Turlea Mihai huszonegy éves.

1 perc alatt 402 találát

Az a félelmetes fegyver, amelyet a finn portyázó csapatok oly megsemmisítő hatással használnak a vörös haderővel szemben, az amerikai Garland-féle önműködő puska, amely a szakértők szerint a legtükéletesebb gyalogsági fegyver. A new-yorki nemzetőrség 12 lövésze a lövéspróbán 60 másodperc alatt 402 találát ért el vele 200 yard távolságról.

Megható történet

...Ment-mendegélt a kislány a keményre fagyott ösvényen. Körülötte hóba pólyált gallyakkal bókoltak a fák meg a bokrok. Mint egy nagy fehér székesegyház belseje, úgy magasodott feje fölött a téli erdő. Sietve szedte lábacskaát, hogy még idejében haza érjen, a falusi házikóba, ahol szegény szülei laktak s ahol a tűzhely rőzselángja várta őt barátságos meleggel. A kislány fázott. Teste didergett a vékonybélű kabátkában. Orrocskája a hidegtől kipirosodva kandikált elő a szorosra húzott hárászkendő alól. Foga vacogott, nemcsak a fázástól, hanem az aggodalomtól is. Jó ideje nem volt benne bizonyos, hogy helyes úton jár-e és az erdőben már alkonyodott. Egyszerre beléállt a félsz s hirtelen futásnak eredt, hogy hamarabb kiérjen a fák közül. De minél jobban szaladt, annál inkább sűrűsödött körülötte az alabástrom-erdő. Szemét köd- és könnypárna fátyolozta el, már se látott, se hallott, csak futott. Kicsi szívet a sötétség és a halál rémülete dermesztette meg. Most már érezte, hogy eltévedt, hogy nincs menekvés a félelmetes útvesztőből. Nem bírta tovább, leült, lerogyott az út szélén fehérülő, hólepte fatönkre. Rémülete szünni kezdett, a pihenés boldogsága hatalmasodott el rajta. Szeme lecsuklott, tagjai elernyedtek, s már észre sem vette, hogy lesiklik a fatönkről, le a hideg hóba. Félőntudatban a pillái közül szeliden figyelő szempárok csillogását látta meg a félhomályban, aztán elvesztette öntudatát... Reggel az eltiint gyermek kutatására indult falusiak megtalálták a kislányt az erdő közepén alva — és élve. Amikor az emberek már egészen közelébe értek, csak akkor osont el a gyermek mellől négy vagy öt ózike. Egész éjjel a testükkel melegítették, megóvták a fagyhaláltól. — Eddig az állatmese, amely nem mese, hanem valóság. Megtörtént így, vagy ilyenformán a jugoszláviai Maribor közelében. A Természet csodálatos anyja. Néha egészen titokzatos úton-módon tudja kisugározni az életadó életmentő szeretet ősi, egyetemes ösztönét.

Mozi

MŰSOR:

APOLLÓ: A kalóz-sziget kincseinek titka II. rész (angol film.)
CAPITOL: Tengeri sasok (angol film)
CORSO: Estétől hajnalig (francia film)
SCALA: Angol-francia szövetség (francia film.)

(—) **Értekezlet a helytartóságon.** A királyi helytartóságon ma délelőtt tíz órakor tanügyi értekezlet lesz, amelyen az öt megye prefektusai és tanfelügyelői vesznek részt. Utána a Temes tartomány öt megyéjének prefektusai Marta Alexandru dr. királyi helytartó elnökletével közigazgatási értekezletet tartanak.

(—) **Bánsági tárgyú könyveket ad ki az Astra.** Az Astra román közművelődési egyesület bánsági szervezete Evutian Sabin tanügyi vezérfelügyelő elnöke alatt választmányi ülést tartott, amelyen Marta Alexandru dr. királyi helytartó és Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár is résztvettek. Elhatározták, hogy több bánsági tárgyú tudományos és szépirodalmi könyvet adnak ki. A könyvkiadás intézésére külön bizottságot küldtek ki.

(—) **Légvédelmi előadások vállalatok részére.** A város légvédelmi hivatala körlevelet intézett a bíróságokhoz, pénzügyi intézetekhez, háztulajdonosokhoz, postahivatalokhoz, a betegpénztárhoz, a pénzügyigazgatóságokhoz, szállodákhoz, a különböző vállalatokhoz és közli, hogy légi támadás esetén mi a teendőjük. A légvédelmi hivatal mindezeket felszólította, hogy szombaton, február 10-én délelőtt küldjék el megbízottait a városháza nagytermébe, ahol közelebbi felvilágosítást kapnak. Ugyanakkor a légvédelmi hivatal az említett intézményeket és vállalatokat nyolc csoportba osztja és az egyes csoportok részére három napos légvédelmi előadásokat rendez. Az előadások február 13-án kezdődnek. A mennyiben nagyobb számban lesznek olyanok, akik a román nyelvet nem értik kellő mértékben, úgy magyar és német nyelvű előadásokat is tartanak.

(—) **Grozescu-Mutut, a hírhedt banditát tíz évi fegyházra ítélték.** Megírtuk, hogy Tergovesti községben a csendőrök elfogták Grozescu Ioan katonaszökevényét, akit Mutunak is neveztek. Grozescu-Mutu főleg Szörénymegyében követett el betöréseket és utonállásokat, de Krassó- és Temes-Torontálmegeye számos községébe is ellátogatott. Különböző helyeken több, mint húsz betörést követett el. Most a bíróság elé került, amely a betörések miatt több évi fegyházbüntetéssel sújtotta, míg katonai felszerelés eltulajdonítása miatt tíz évi fegyházbüntetést kapott. Ezt a tíz évet kell kitöltenie. Covaci Annát, akinél Grozescu-Mutut letartóztatták, három havi fegyházzal és kétezer lei pénzbírsággal büntették meg.

(—) **Veszedelemes trafikfosztogatót fogtak el Floestiében.** A ploesti rendőrség elfogta Lefterie Anghelt, akit társai „ördögnek” is neveztek. Lefterie az egyik trafikban okmánybélyegeket akart eladni. Kihallgatása alkalmával elmondta, hogy kifosztott három trafikost, akiktől százezer lei értékű okmánybélyeget vitt el. A rablótámadásoknál Florica Florescu, veszedelemes betörő is segített neki, aki csak legutóbb megszökött a vacarestii fegyház rabszállító kocsijából. Nem látszik kizártnak, hogy Lefterie követte el napok előtt Temesvárott is a trafikrablást.

(—) **Befejeződtek a védőbeszédok a vágóhid hűtőberendezésével kapcsolatos Suciu-perben.** A tegnapi törvényszéki tárgyaláson Ciorman Gheorghe dr. mondotta el védőbeszédét Birsu Virgil mérnök védelmében, majd Cosma Aurel dr. és Munteanu Ludovic dr. ügyvédek tartottak védőbeszédet. Ezzel a védőbeszédok befejeződtek. A mai tárgyaláson az ügyész válaszol a védők fejtegetéseire és azután ítélethozatalra kerül a sor.

(—) **A Westend-bál hatalmas sikere.** A hagyományos Westend-bál idén is a legteljesebb siker jegyében folyt le. A Westend-kesztyűgyár igazgatója művészi műsorral lepte meg a közönséget, amelynek soraiban közéletünk számos kitűnősége is helyet foglalt. A bál során a Westend-gyár munkásai meleg ünneplésben részesítették Langer Sándor vezérigazgatót, aki az üdvözlésekre válaszolva kifejtette, hogy az idők szava ma fokozottabb együttműködést kíván a munkaadó és a munkás között. A pazarul feldíszített teremben ezernyi kedves ötlet fogadta a vendégeket és a Milutin-jazz hangjai mellett a közönség a reggeli órákig táncolt és szórakozott. A sikerhez Ritter Ernő igazgató kitűnő rendezése is nagy mértékben hozzájárult.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Szerdán, február 7-én a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Reg. Ferdinand úton levő Salvator gyógyszertár.

Gyárvárosban a 3 August úton levő Löw gyógyszertár és a Petru Maior téren levő Melszner gyógyszertár.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cristea gyógyszertár.

Józsefvárosban a Vacarescu utcában levő Braun gyógyszertár.

Mehalában a Corvin gyógyszertár, Ujkisodán pedig Panajoth Ernő gyógyszertára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Deviza-csekk fizetést engedélyezett a Nemzeti Bank

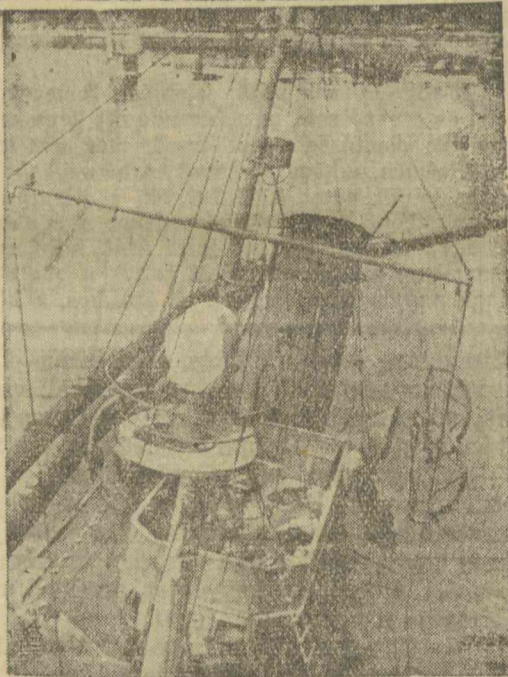
A külkereskedelmi forgalom könnyebb lebonyolítása végett a Nemzeti Bank bizonyos esetekre megengedte, hogy a korlátlan hitelű bankok deviza számláikon belföldi elsőrangú cégeknek és külföldieknek a devizára szóló csekkjeit is jóváírassák.

Ilyen csekket a kivitellel kapcsolatos következő fizetésekre lehet elfogadni: a kivitt áru értékének előzetes kifizetése, ami alatt azonban csak azt a fizetést lehet érteni, amelyet legkésőbb az áru kivitelenek fogantatásakor esz-közölnek, továbbá hajóújr, hajó tüzelőanyag, jutalékok, ügynökségi díjak, azután illetékek, költségek, szolgálati díjak fizetési.

A deviza-csekk csak akkor fogadható el, ha azt vagy külföldi cég írta alá, vagy elsőrangú belföldi cég valamelyik korlátlan hitelű bank forgatása mellett, esetleg hasonlóan valamely korlátolt hitelű bank kibocsátásaként. A csekket a Nemzeti Banknál két borderóval kell leadni és pedig egyet a bankot illető hányadról, a másikat a szabad forgalomba kerülendő részről.

Azokat a devizákat, amelyeket ilyen csekk alapján ír a Nemzeti Bank a jogosult bank számlájára javára, mint szabad forgalomban értékesíthetőket, csak a jóváírás utáni 24 óra elteltével és kizárólag csak írásbeli fizetési rendelkezések alapján lehet felhasználni. Távirati rendelkezéseket ezekre nem hajt végre a Nemzeti Bank. Az intézkedések a rendelkezés kibocsátása előtt átvett csekkre is alkalmazandók.

A Nemzeti Bank úgy a fentiekben érintett csekket, mint a magánosok külföldi csekkjeit is a letévé banknak azonnal a javára írja és a végleges elszámolás a szokásos módon történik akkor, amikor a bank külföldi levelezői útján a csekk értékét beszédte.

Hela egykori lengyel hadikikötőben annak idején elsüllyedt a General Haller nevű lengyel aknukutató hajó. A német tengerészek megkezdték az elsüllyedt hajó kiemelési munkálatait.

— **Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula.** Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalomnál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

(—) **Dr. Windbacher György Zsombolya, szabadságáról visszatért és ismét vezeti irodáját.**

— **Német nevet kapnak a cseh és morva városok.** Prágából jelentik: A cseh-morva protektorátus valamennyi városának és községének német elnevezést is adott. Tudósok kutatták a régi okmányokat és ezek minden községben és városban megállapították azoknak közhasználatban volt német nevét is. A cseh-morva protektorátus város- és községneveit ezentúl cseh és német elnevezés szerint fogják használni.

— **Intézkedések Magyarország szénellátásának biztosítására.** Budapestről jelentik: Varga József magyar ipari és kereskedelemügyi miniszter az Esti Ujság munkatársának adott nyilatkozatában kijelentette, hogy minden intézkedést megtettek Magyarország szénellátásának biztosítására.

Este 2-3 nem Artin

(—) **Mocsonyi Antal udvari fővadászmester Lugos város díszpolgára.** Lugos számos polgárának kívánságára a város érdekében kifejtett munkásságának elismeréseképpen Dobrin Ionel dr. polgármester Mocsonyi Antal királyi udvari fővadászmestert Lugos város díszpolgárává nevezte ki. A kinevezésről díszoklevelet készítenek, amelyet küldöttségileg nyujtanak át Mocsonyi Antal fővadászmesternek.

(—) **Dr. Kakuk János szanatóriumi igazgató-főorvos ismét rendel.**

(—) **Korcsolyák, rodlik, különböző vasárúrk és háztartási cikkek olcsón kaphatók** Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, I., Eminescu ucca 5. szám.

Az 1940 évi Bécsi Mintavásár

A Németországba való beutazáshoz ebben az évben beutazási vizum szükséges. Ezt a vizumot a Bécsi Mintavásár látogatói ingyen kapják. Előfeltétel az, hogy az 1940. március 10-17-e között tartandó Bécsi Mintavásár látogatósára a vásár képviselőjétől idejekorán kérje a beutazási vizumot. A vizum síma és idejében való beszerzése csak abban az esetben lehet biztosítva, ha a látogató legesőbb 1940. február 20-ig személyesen jelentkezik a Bécsi Mintavásár bucarestii képviselőjénél, Str. Caimatei 16. II-ik emelet. Telefon: 5-25-33. Későbbi jelentkezés esetén késsedelemmel és esetleg külön költséggel kell számolni. A mintavásár látogatóinak saját érdekében áll, hogy a Bécsi Mintavásár képviselőjével idejében érintkezésbe lépjenek.

A Bécsi Mintavásár romániai képviselőjének vezetősége

(—) **Víg tarka-estet rendez szegényei fa-szükségletének fedezésére a józsefvárosi izraelita nőegylet** február 8-án, este 9 órakor a Zsidó Kultúrotthonban. A mindennapi élet gondjai közepette üdítőleg hat az olyan kikapcsolódás, amely akarva, nem akarva vig kedélyre hangol. A műsort Löw-Beer Bézáné és Grünwald Emil (Csampi) állították össze nagy gondossággal és megfelelő hozzáértéssel. A műsort tánc követi.

(—) **NEM SZÜKSÉGES KÜLÖN ENGEDÉLY A MAGYARORSZÁGON KERESZTÜL TÖRTÉNŐ NÉMET ÁRUSZÁLLÍTÁSOKRA.** Erdélyi újságok alapján mi is megírtuk, hogy a Németországból rendelt árukra, valamint a Németországból érkező bármilyen rendelésre, amelyet Magyarországon keresztül szállítanak, — a Szamos-tartomány állítólagos rendelete alapján — meg kell szerezni a külön magyar átszállítási engedélyt. A temesvári kerületi vasútigazgató-ságtól nyert értesítés szerint a magyar királyi államvasutak vezérigazgatóságának a román államvasutak vezérigazgatóságához intézett távirata hangsúlyozza, hogy ilyen külön átszállítási engedélyre nincs szükség. A hír bizonyára valami félreértés következtében került a sajtóba. Az érdeklelt kereskedők és magánosok, akik Németországgal áruszállításokat bonyolítanak le, ezt a cáfolatot feltétlenül megelégedéssel fogadják.

(—) **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban tegnap a következő mátkapárok kötődtek házasságot: Fazekas István cipész és Deigner Anna, Wellmann István magántisztviselő és Boér Gizella, Prunkl Péter villanyszerelő és Gáspári Mária.

A DÉLI HIRLAP BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipscani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodákkal szemben
„Carpati”, Esplanade szállodával szemben
„Literatura”, Calea Victoriei

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

= KÖZGAZDASÁG =

Az árelenőrzés egyszerűsítése

Árelenőrzési törvény a háborús viszonyok óta minden országban van. Azokban is, amelyek a múlt év őszéig ilyesmit nem ismertek.

Nálunk 1923 óta állott érvényben az úgynevezett spekulatív törvény. Időnként igen erősen hajtotta végre, máskor alig esett róla szó. Minden esetre elavult az évek folyamán, de kezdetül fogva már mereven csak büntető jellegű bürokratikus szabályozás volt, az étellel, a közgazdaság félre nem tehető törvényeivel nem számolt.

A háborús viszonyok kitörése után, 1939 szeptember 17-én kaptuk az új árdragítási törvényt és november 18-án megjelent ennek javított szövege. A közhangulat ezeket a törvényeket nagy megértéssel fogadta. Nem csak a fogyasztók, hanem a kereskedők is, akiket legközvetlenebbül érintenek a bennük foglalt kötelezettségek és tilalmak. A kereskedő világ nagyon is átértékelte és világosan tudja, hogy a ránc szakadt nehéz viszonyok között egyetemes polgári közérdek az áraknak lehető tartása és ezzel a mindenképpen csökkenő fogyasztóképességnek is a zuhanástól óvása. És mint hogy a törvény ezáltal nem egyszerű rendőri intézkedés, hanem a gazdasági élet természetével számolva a belföldi termelésig és a külföldi behozatalig terjeszti ki az árszabályozás rendelkezéseit, tehát amennyire háborús viszonyok között az árak alakulása szabályozható, eredményes is lehet, a kereskedő világ belátással vette tudomásul mindazt a korlátozást, ami a kékebeli jogos haszon megengedett határain is alul szorította a közszükségleti cikkeknek a nyereségtételét. Az új törvény elejtette azt a gyűlöletkeltő fikciót, mintha az árak emelkedését

a közönséget közvetlenül ellátó kereskedők okozták. Aminthogy amíg verseny van és elegendő árú van, soha sem is okozhatták. Háborús időkben az árak emelkednek, mert a belföldi mezőgazdaság terményeit emelt árakon viszik külföldre és így a belföldi árak is emelkednek, s az iparban azért, mert a nyersanyagok csak korlátozott mértékben állanak rendelkezésre, s első sorban természetesen a katonai szükségleteket fedezik, a világpiaci behozatali árak pedig a korlátozások és a szállítási kockázatok miatt megrágultak.

Új rendszerű árelenőrző törvényeink négy hónapnál több ideje vannak életben. A miniszter és a központi árelenőrző hivatal vezetői ismételtén alapították meg, hogy azoknak az eseteknek nagy tömegében, amelyek miatt büntető jegyzőkönyvet vettek fel az ellenőrzés állandó gyakorlására kiküldött tisztviselők, aránylag ritka az igazi árdragítás, a megengedettnél több haszon szedése — bár persze, hogy akadtak kezdetben mint minden bajban, a háborús viszonyoknak is kihasználói és kufarai — a legtöbb feljelentés azonban szándék nélküli, nyilván jóhiszemű formai mulasztásokra vonatkozik.

A törvény sok írást, jelentést, formáságot követel az ezeket nem igen berendezett kereskedőktől, amelyek jelentőségét legtöbbször meg sem érihetik. Autorizációk, adóigazolványok, a közszükségleti minőség körüli nézetkülönbségek, a jelentések hiányosságai, néha egy elírás, máskor a miniszter által egyedül maximálható ipari árú helyi maximuma: ilyen alakítások miatt folyik a büntető eljárások nagy része. Ezeknek az árakhoz, a közönség

tulajdonképeni védelméhez, közvetlen közük nincsen.

Amikor a törvényt megcsinálták, egy egészen új rendszer küszöbén, a törvényhozónak gondoskodnia kellett alakításokról, formákról, amelyekben belül megfogható a gonosz szándék. A jelentéseknek is meg volt a céljuk az ellátottság kérdésének első teljes bizonytalanságai idején: látni, milyenek a helyi készletek a közvetlen eladóknál, milyenek a nagykereskedőnél és milyenek a kiindulási árak. Nehéz munka volt ez a hivatali írásművekre nem nevelt és más irányban elfoglalt kereskedőknek, de ügyvel-bajjal elvégezték. A statisztikák most már rég teljesek és folytatólag most már a termelő helyeken, valamint a vámoknál hiánytalanul megállapítható úgy a készlet, mint az elosztás is, a fogyasztónak közvetlenül árusító kereskedők tehát legalább mentesíthetők volnának a jelentések terhével.

Nem az érdekelt kereskedők, hanem a központi hivatalok állapították meg azt is, hogy maga az ellenőrzés is kissé bürokratizálódott és tömeggel érkeztek be olyan feljelentések, amelyek jelentéktelensége nem szolgálja a törvény célzait. Mintegy két hét előtt pozitív formában írták meg a fővárosi lapok, hogy a nemzetgazdasági minisztériumban már előkészítés alatt áll a törvénynek olyan módosítása, amely a feleslegnek mutatkozott alakítások kikapcsolása mellett az ellenőrzést magára a lényegre, az árvisszaélésekre fogja összpontosítani. A bejelentett tervezet egyelőre még nem került ki a minisztériumból, de soká nem késhet, mert közérdeket fog szolgálni.

A törvény szelleme és elgondolása egészében jónak bizonyult. Kétségtelen, hogy a közelítés kereskedelmi részében normális áralakulást biztosított és inkább csak hibákat, mint visszaéléseket talált az ellenőrzés. A rend további fenntartása semmiképpen sem kívánja a nehézkes alakítások fennmaradását. Ezek az államra is nagy teher. Magas hivataloknak és bíróságoknak súlyos munkatömeget jelentenek, anélkül, hogy a kiindulási céllal, az árak rendszabályozásával összefüggésben lennének. Ezeknek az alaki követelményeknek leegyszerűsítésével meg fog szűnni az a látszat, az ellenőrzés hatékonyságának az a mértéke, mennyi feljelentést lehet egy nap alatt megtenni.

(—) A tavaszi vetőmagok iránt van kereslet a bányai gabonapiacra, de az üzleti forgalom csendes. A piaci árak a következők: Buza 470, tengeri 380, korpa 330, ujjab 500, muhar-mag 850, napraforgómag 850, tökmag 1400, tavaszi árpa 500 lei százkilónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 60 lei kilónként.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

69

Amikor kiszállott, felült egy cammogó bérkocsira, kedve lett volna végigvágni a lovakon, olyan botrányos lassúsággal cipelték. Lihegve ugrált föl, lépcsőfokokat kihagyva és nem üdvözölve senkit, széles mozdulattal karjába zárta Isabelt.

— Azt hittük, hogy már elvesztél. Mi történt? — nyugtalanodott az orvos. — Bevallom, nem vagyok ijedős természetű, de aggódtam érte. Szegény kis Isabel is oda volt.

— A szülőfalumat látogattam meg. Oly sok éve nem voltam odahaza. Elfogott a honvágy. Stojanovics nem faggatta tovább. Sejtette, hogy mit kell érteni „honvágy” alatt.

— Hát most te is vendégem leszel, — szólott és még csak most mutatta be nővérének. — A szobában mind a ketten elfértek. Már mondtam, hogy nem engedlek a hotelbe, mert megessznek a poloskák. Jól kipihenitek magatokat, holnap még elfogyasztok egy jó ebédet és azután én magam toloncollak haza benneteket.

— Aggódtál nagyon, hogy olyan későn érkeztem haza? — fordult Iván Isabel felé.

— Természetesen. De most, hogy itt vagy, rendben van minden. — Pillantása derűs volt és kíváncsi is egyben: jól végezte-e Iván a rábizott feladatot, amelynek természetét ő maga sem ismerhette eléggé?

— Akár egy hétig is elmaradhattál volna, — kedélyeskedett a doktor és szemével intett nővére felé, hogy a vendégnek hoztasson valami harapni valót.

— És te mit csináltál azalatt, amíg távol voltam? — simogatta meg Iván Isabelt a karjánál és sokért nem adta volna, ha azt hallja, hogy Isabel meg se tudott mozdulni nélküle.

— Ez a kedves hölgy, — mutatott rá Isabel

Elisavetára, aki csöngetés után ismét elhelyezkedett az asztalnál, kemény derékkal, várakozó magatartással, amelyet akkor vetkőz majd le, ha Iván is ki fogja egyszer érdemelni a bizalmát, — elvitt magával, hogy megmutassa az ő napközi otthonát. Hús aranyos kis kölyök, egyik maszatosabb, mint a másik. Ha láttad volna, hogy zsivajogtak azért az egy tányér ciberelevesért, meg darab kenyérért, amellyel megtölti Elizaveta a gyomröcskájukat.

— Ciberével és még több hitbuzgalommal — incselkedett Stojanovics és a hőmérőt, amely kicsúszott a szivarzsebéből, türelmetlenül visszanyomta. Elizaveta rosszalólag nézett rá. Isabel megigazította Iván félrecsúszott nyakkendőjét. — És most számolj be, hogy miért jöttél olyan későn?

— Kora hajnalban szándékoztam visszaérkezni, mert, amint kiderült, az az esti vonat csak nyáron közlekedik. Közben lefogtak a csendőrök. Faggattak egy darabig, aztán elengedtek. Stojanovics bosszúsán harapott vörös, őszes szakállába.

— Ez már öreg hiba. Fölhívtad magadra a figyelmüket. Hány napra is szól a tartózkodási engedélyed?

— Nyolc napra, — felelt Iván és dühös volt önmagára, amiért említette a csendőr dolgot.

— Az ember sohasem tudja, mikor cselekszik okosabban. En azt a tanácsot adnám neked, hogy ha újra keltek, ne is azon a határállomáson lépjétek ki, amelyiken bejöttetek.

Isabelt ez most nem érdekelt. Öreges aggályoskodásnak tartotta a doktor szavait.

— Elintézted? — sugta Iván felé, visszatelev a témát a számára egyedül fontos vágyára.

— El!

— Hát akkor visszautazunk? Pedig szerettem volna néhány napot még itt tölteni — szólott és cigarettáért nyúlt a retiküljébe.

Várta, hogy Stojanovics vagy Elizaveta

marasztalni fogják. Ezek azonban most hallgattak.

— Hiszen már megismertük a járást, — törte meg a csendet Iván, erőltetve élénkségét. — Ellátogathatunk majd a nyáron is, úgye, doktor? — Most azonban észrevette, hogy Isabelnek a gyors visszautazás keresztezi terveit, nem folytatta tovább.

— Mialatt távol voltál, tudod, min törtem a fejemet? Egy cikksorozaton. Olyan rég óta nem írtam. Meg akartam írni, hogyan élnek és vesződnek itt az emberek... A cikksorozat így persze, alighanem elmarad.

— Nahát, ez derék! Mindenesetre fontoljuk meg minden szavunkat, nehogy előnytelenül szerkesszen ki bennünket. Elizavet, drágám, tudod, ott a lexikon háta mögött vannak némi italok, — szólott a doktor és odanézett, hogy ne találkozzék tekintete a nővér szigorú pillantásával, — egy kis konyak és édes... — Maga persze, az édeset. — Nem, a konyakot, — válaszolt Isabel. — Ó, maga... De hát hozzád be drágám mind a kettőt.

Elizaveta fölemelkedett és szatén ruhája méltóságteljesen suhogni kezdett. Néhány pillanat múlva hozta is az üvegeket, apró süteményekkel, mert, ahogy a doktornak mindig volt itala, Elizavetának mindig volt aprósüteménye.

— No, igyanak, — mondotta és most a kanapéra ült, nagy távolságtól tőlük.

— A mi kis Isabelünk egészségére, — emelte fel a doktor a poharat magasra és mielőtt kiitta volna, a szakértő kedvtelisével megszagolta. Iván az ablakhoz csúsztatott, gyöngyházbetétű, ovális ébenfaasztalon egy fénykép-albumot pillantott meg. Érdeklődéssel kezébe vette és odaült Elizaveta mellé. Elizaveta csontos ujjával, amelyen háborús vasgyűrű díszelgett, — a gyűrű túl nagy volt, bizonyára Elizaveta lefogyott közben, — odabökött egy-egy elsárgult képre és magyarázattal szolgált.

A doktor a kályha mellett beszélgetett

A vasut átalány baleset-kártérítéseket vezet be

A jegyosztályok szerinti átalányt azonnal fizeti. Fedezet: személyjegyek és árudíjak után új pótdíjak

A szombati hivatalos lap minisztertanácsi határozatot közöl, amely a CFR-t a balesetek okozta károk azonnali fizetésére kötelezi. De csak bizonyos korlátok között.

Az első korlátozás a baleset természetére vonatkozik. A vasut — ideértve a motoros vonatokat és a CFR-autobuszokat is — az általa szállított személyeknek sérüléséért, vagy haláláért akkor nyújt azonnali, tehát per és jogvita nélküli kártérítést, ha a baleset a személyzetnek, vagy a vasuti berendezésnek a hibájából következett be. Tudvalevőleg a vasut kártérítési felelőssége ennél sokkal szélesebb, mert a magánjog szerint objektív felelősség terheli, mint ugynevezett veszélyes üzemet és minden kárt téríteni tartozik, amit nem a károsult maga okozott.

A második korlátozás a jogosult személyekre vonatkozik: a házastársat és a gyermekeket feltétlenül megilleti az azonnal fizetendő összeg, ezek hiányában a törvényes örökösök következnek, de csak annyiban és csak azok, akik igazolni tudják, hogy a baleset folytán közvetlen kárt szenvedtek, tehát, hogy a balesetet szenvedett részéről valamilyen címen nekik juttatás, támogatás, vagy követelés járt.

A harmadik korlátozás a fizetendő összegre vonatkozik. Nem a károsult személyi viszonyai határozzák meg az azonnal kifizetendő kár összegét, hanem a megváltott vasuti jegy osztálya. Halál esetén az első osztályú jeggyel utazott személy után 400.000 lei, a II. osztályánál 300.000 lei, a III. osztályánál 200.000 lei a kártérítés. Sérülés és munkaképtelenség eseteiben külön utasítás fogja meghatározni, hogy ugyanezen összegek, mint maximális határok között a sérülés minőségéhez képest mennyi a kifizetendő összeg.

Ha házastárs és gyermekeik együtt jogosultak a kártérítés felvételére, a fele a házastársnak, másik fele a gyermekeknek fizetendő.

A vasut alkalmazottai, illetve ezek után házastársuk és gyermekeik, ha nem mint utasok, hanem szolgálatban sérültek meg, annak a jegyosztálynak kártérítésére tarthatnak igényt, amely őket a szolgálati szabályzat szerint meg-

illeti, de nem követelhetik a vasuti hivatalos lap 390. számában eddig részükre megállapított kártérítést.

Ha ugyanazon balesetből kifolyólag valakit több sérült, vagy halott után illet kártérítés, az azonnali fizetést csak az egyik eset után igényelheti.

Kétségtelen, hogy a vasut ennek az átalány összegnek a fizetésével nem mentesül az ezt meghaladó nagyobb kár térítésének a kötelezettsége alól, sem a több személy utáni, sem az egy személy utáni kárkövetelések esetén. De ezek az igények már vagy külön egyezség, vagy per útján tartoznak és nem kerülnek automatikusan azonnal kifizetésre.

Az azonnali kártérítés rendszere az árukat ért balesetekre is kiterjed és pedig ezeknél teljes kártérítés adandó. A részleteket nem a mi-

Gyümölcsöző tőkebefektetés a hadfelszerelési bón

Bucurestiből jelentik: Az ország fegyverkezéséhez szükséges óriási összegek előteremtésénél a román kormány nem folyamodott azoknak nagymértvű emelésével a belső gazdasági élet megterheléséhez és ugyancsak nem vette igénybe a még ennél is könnyebben megvalósítható inflációt, amely előbb-utóbb a gazdasági és pénzügyi helyzet egyensúlyának felbillenéséhez vezet. Eppen ezért a kormány úgy döntött, hogy a felfegyverzés finanszírozásához szükséges pénzt rövid lejáratú kölcsön útján teremti elő. Ennek a kölcsönnek lejegyzése, mint ismeretes, a kibocsátásra került bónok útján történik és az gyümölcsöző, valamint könnyen felszámolható tőkebefektetést jelent. Gyümölcsöző tőkebefektetés, mert évi 4 és fél százalékos kamatot hoz, míg akik azonnal kifizetik, az első esztendőre 5.25 százalékos kamatot kapnak és az első szelvényt számukra előre kifizetik, vagyis az 1000 lei névértékű hadfelszerelési bónért csak 970 leit fizetnek. Könnyen felszámolható, mert szükség esetén az aláírónak az az előnye is meg van, hogy az összeget 20, esetleg 30

százalékát a kibocsátástól számított hat hónap elteltével felveheti. Hasonló előnye a jegyzésnek az adó és illetékmentesség, egyben pedig a bónokat az aláíró adófizetésre is felhasználhatja tényleges névértékben. Várható tehát, hogy mindenki megértve az időt parancsszavát, tehetsége szerint hozzájárul a hadsereg fejlesztéséhez, mely az otthon nyugalomát biztosítja.

A személyforgalomban is a jegypótlékokból alakul az azonnali kártérítés alapja. És így itt is az eddigi biztosítási bélyegjegyek mellé új illeték lép. Első osztályú jegynél 12, II. osztályon 8, harmadikon 4 lei a díj, tekintet nélkül arra, hogy rövid, vagy hosszú utvonalonról van szó. Mennértéri jegyeknél kétszeresen fizetendő a díj. Társas utazásoknál minden résztvevő után külön kell fizetni. Éves bérletjegyeknél és szabadjegyigazolványok után 80, 60, illetve 40 lei a díj az osztályok szerint. Ugyanennyi a szabadjegyes igazolványok után. A mérsékelt jegyigazolványosok évi 40, 30, illetve 20 lei díjat kötelesek fizetni. Gyermekek osztályra való tekintet nélkül évi 5 leit fizetnek. Az autobuszokon jegyenként 4 lei a pótdíj.

százalékát a kibocsátástól számított hat hónap elteltével felveheti. Hasonló előnye a jegyzésnek az adó és illetékmentesség, egyben pedig a bónokat az aláíró adófizetésre is felhasználhatja tényleges névértékben. Várható tehát, hogy mindenki megértve az időt parancsszavát, tehetsége szerint hozzájárul a hadsereg fejlesztéséhez, mely az otthon nyugalomát biztosítja.

— Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.49—76.59, belgas 23.87—24.22, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, francia frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincnégy százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: drahma 0.90—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, márká 40.50—49 és 41.50—50, pengő 26.50—27, olasz líra 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

enyhe, basszus hangon Isabelle. Később kitért a szárnyas ajtót, egészen, hogy mind a két szobában egyenletes legyen a meleg.

— Hát ez a cikksorozat... Milyen egyszerű a kérdés és milyen nehéz felelni rá, — nyomogta a doktor. — Élni akarunk. Nézzen szét, látni fogja, hogyan élnek. Sokaknak a mieink között nincs is olyan rossz dolguk — kalácsra is telik. Telkeik vannak, fiaikat beveszik az üzletbe és leányaikat tisztos módon kiházásítják. Hát persze... Én sem panaszkodhatom. Többet keresek, mint amennyire szükségem van. Ugye, elég tűrhető volt az ebéd? És a fekvőhely sem volt elviselhetetlen? Mind a három szoba be van fűtve. Van tűzifánk bőven. Csak egy nincs: kellő emberi tudatunk. Nem azzal sebeznek meg bennünket, hogy „üldöznek“. Azzal, hogy elnéznek a fejünk fölött. Ha a törvény egyenjogúsító rendelkezéseit a legtökéletesebben végrehajtánák, akkor is az érintkezésnek vannak olyan árnyalatai, amelyek még élesebben megvonják a határvonalat közöttük és közöttünk. Az ő életüknek van egy iránya, sodrása, lendülete, amelybe mi sohasem kerülünk be. Még akkor is érezzük kiszolgáltatottságunkat, amikor nagylelkűsködnek velünk. Magánéletükbe csak úgy hatolhatunk be, ha előbb teljesen megsemmisítjük magunkat. Közéletünk legünnepélyesebb megnyilatkozásainál, amelyben hivatását és küldetését éli át a nemzet, mi nem követhetjük, ok maguk eresztik le a függőnyt. Úgy élünk hát, „ahogyan lehet!“

Iván leült az íróasztalhoz, otthonosan és cigarettája füstjét eregette szabályos karikákban. Egy darabig hallgatta őket, különösen Isabel kurta helyesléseit.

— Ha jól hallottam, túl sötétben látod a helyzetet doktor? Nektek úgy kell kiépíteni a lelkivilágotokat, hogy annak a mélyére ne hatolhasson le senki. Emberi méltóságérzés? Ki tudja megzavarni az én legbelső szabadságomat, ha én egyszer nem akarom? Ki tud engemet éppen a legnemesebb emberi tudatomban megsér-

tetni, ha nem veszem fel a sértést? Csak azt ne mond, hogy hát jöjtek csak ide és próbáljak itt élni! Hazúrlól is eléggé látom a nyomorúságotokat. Nem a kényelem beszél belőlem. Hoztam már magam is némi áldozatot és ime, most is... De újra és újra csak azt mondom, a sorsot sohasem szabad megalázonak tekinteni, hanem fel-emelőnek. Visszajáról nézve minden másképpen hat. A magatok fajta embernek is meg van a maga hivatása és küldetése.

Elizaveta tétovázva állott a két ajtó mögött és kellemetlenül mozgatta állkapcsát, mint mindig, amikor nem a megszokott gondolatokat örölte. Hívó lény lévén, Ivánnak adott igazat. Nem csüggedni! Istenben bízni! Ez volt az a pillanat, amikor Iván is „kiérdemelte“ rokonszenvét. Most már őt is munkába vette volna szapora kérdéseivel, nemcsak Isabelt, de az előszoba ajtón ingerülten kopogtak.

Meg sem várták odakünn, hogy azt mondják: szabad! Két ember lépett be, az egyik a már ismert hórühorgas detektív, sárga, kockás felöltőjében és nyakán durva, megkötött gypjú sállal. A másik alacsony, nyomott arcú, szúrós szemű, rosszul öltözött, ötven körüli férfi, jobbkezeben súlyos vasbottal és kucsmával, amely csak nehezen akaródzott le simára borotvált fejéről. Végre levette és ábrázata kevésbé volt ijesztő. Ahhoz a bizonyos, polgári rendőrtípushoz tartozott, akiről, mintha hallgatagos nemzetközi megegyezések formálták volna olyanná, amilyen, ötven lépésnyire is le lehetett olvasni róla a mesterségét.

— Ön Iván Basdarov? — kérdezte olyan hangsúllyal, amely már megfellebbezhetetlen állításszámba ment. — Azonnal jöjjön velünk a rendőrségre!

Amikor látta, hogy szavai kellő ijedelmet váltottak ki, engedett méltóságteljes fellépéséből.

— Adja ide a kabátját!

— Miféle kabátot, — vörösödött Iván arca a felindulástól, de nyugodtan viselkedett.

— Csak semmi heveskedés! A rendőrség! — emelte fel hangját újra durva ünnepélyességgel.

— Nem adok oda semmi kabátot!

Mialatt tiltakozott, a hórühorgas kiment az előszobába és behozott egy fél keztyűt, amit a fali fogason csüngő kabátok egyikéből emelt ki és diadalmasan lóbálta meg a levegőben. Mind a két detektív arca úszott a kárörvendő mosolytól.

— Most már nincs szükségünk a kabátokra. És felmentjük önöket a házmester alól is. Kövessen!

Szavaira mozgás támadt. Elizaveta kimerülten hanyatlott a karosszékebe az íróasztalnál, amelynél az imént még Iván ült. Isabel ösztönösen Iván elé állott, mintha védelmezné akarván.

— Nagyon természetes, — szólalt meg Stojanovics diplomatikus nyugalommal, — hogy a hatóságnak engedelmességek. Uraim, e tekintetben tökéletesen egyetértünk. De végérmeg halálosan fáradt, egy kis pihenésre van szüksége. Meg kell mosakodnia és rendbe kell hoznia magát. Ön ismer engem, uram, — fordult a hórühorgas felé, aki gyors szemrebbenéssel nézte őt és bizalmasan intett a szemével. — Biztosíthatom önöket, — akár felelősséget is vállalhatok, — hogy végérmeg még ma este hót órákor ott lesz a rendőrigazgatóságon. — A hórühorgas méltányolta e fellépést és húzni kezdte társának a kabátját, aki tanácstalanul állott és foltos, rózsaszínű fejbőrét vakarta.

— És hátha megszökik az úr? — förmedt rá, de nézése elárulta, hogy ő sem tartja magát olyan makacsul.

Stojanovics most már elérkezettnek látta a pillanatot, hogy ezt az embert is engedékenységre bírja. Magához intette az ablakhoz és próbálta őt meggyőzni.

(Folytatjuk)

A Magyar Nemzeti Bank közgyűlése

Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Bank hétfő este tartotta 16-ik rendes évi közgyűlését Baranyai Lipót dr. elnökletével. Baranyai dr. a főtanács évi jelentését hosszabb beszéd kíséretében ajánlotta elfogadásra. Az elnök jellemezte Európa közgazdasági életét és kiemelte a javak forgalmában és a munka megosztásában fennálló súlyos akadályokat, majd ismertette azokat a módosításokat, amelyek révén lehetséges az egyensúly fenntartása a termelés és a felfokozott fogyasztás között. Hangsúlyozta, hogy Magyarország problémái nem kisebbek, de nem is nagyobbak, mint a konfliktuson kívüli álló többi államéi, gondjainkat azonban megold-

juk, nehézségeinket pedig leküzdjük — mondotta az elnök. Az évi jelentés adatai azt mutatják, hogy a magyar közgazdaság megbirkózik a ráháramló megterheléssel, ami abból is kitűnik, hogy az árakban a háború kitörése óta nem állott be számottevő eltérés. Programunknak két célja van. Az egyik az, hogy közgazdasági szervezeteinket a gazdasági élet összes tényezőivel összhangba hozzuk, a másik pedig az, hogy gazdaságunkat teljesen kiépítsük, arra az időre, amikor a háborút ismét béke fogja követni, amit a jó Isten adjon meg az egész világnak minél hamarabb.

Rádió

SZERDA, FEBRUÁR 7.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. 13: A Dumitrescu zenekar román dalokat ad elő. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A Dumitrescu zenekar folytatja hangversenyét. 14: Rádió ujság. 14.50: A Dumitrescu zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádió hírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Hangverseny. 19.45: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 19.55: Előadás. 20.10: A rádió szalózenekarának hangversenye. 22.10: Rádió ujság, sporthírek. 22.30: Zongora hangverseny. 23: Könnyű zene hangleméről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45 Ébresztő. Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.15: Gyermekdélután. 11.45: Felolvasás. 13.10: Hegedű hangverseny. 13.40: Hírek. 13.55: Énekkari műsor. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféra. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Zongora hangverseny. 18.45: Előadás. 19.15: A rádió szalózenekara. 20.15: Hírek. 20.30: „Május királynője.” Fésztortjáték egy felvonásban. 21.20: Kültügyi negyedóra. 22.30: Hírek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 8.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Könnyű zene hangleméről. 13: A rádió szalózenekarának hangversenye. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek. 13.30: A rádió szalózenekara folytatja hangversenyét. 14: Rádió ujság. 14.20: A rádió szalózenekara folytatja hangversenyét. 15: Rádió hírek. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Gyermekkarok hangleméről. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Énekkar hangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21.15: A Filharmonika zenekar szimfonikus hangversenye. 22.10: Rádió ujság, sport hírek. 23: Román zene hangleméről. 23.45: Idegennyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45 Ébresztő. Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Móricz Pál elbeszélései. 11.45: Felolvasás. 13.10: A rádió szalózenekara. 13.40: Hírek. 14.30: Postászene. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatónak. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Táncclemek. 19: „A magyar művészetért.” Közvetítés. 19.30: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: Előadás. 20.55: „Zenés vasárnap Belgrádban.” Hangfelvétel. 21.50: „A Normafa árnyékában.” 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Magyar táncclemek.

SPORTSEMÉNYEK

Magyar-német válogatott ökölvívó-mérkőzés Boroszlóban

Február 11-én kerül sor a 66-ik magyar-német boxversenyre

Február 11-én a boroszlói Jahrhunderthalleban Németország válogatott ökölvívó csapata hatvanhatodik ízben áll ki Magyarország legjobb versenyzői ellen. Az eddigi küzdelmek közül hét végződött eldöntetlenül, nyolc alkalommal a magyarok győztek, a többi mérkőzésből pedig a német csapat került ki győztesként.

A februári mérkőzés esélyei élénken foglalkoztatják a német sportsajtót. Ismételtlen megállapították német részről, hogy a hagyományos magyar-német sportbarátság, különösen a világháború után mélyült el, amikor Magyarország az elsők között vette fel újra Németországgal a sportkapcsolatokat. Ez a barátság most, az ősz óta folyó háború alatt is többször megnyilvánult. A német válogatott ökölvívó gárdát elsőnek Magyarország meghívása szólította külföldre: 1939. október 14-én Budapesten mérkőzött a magyar sportbajtársakkal. Erre a mérkőzésre, több német válogatott katonáskodása miatt valóságos „csikócsapatot” kellett kiállítani, az ökölvívó utánpótlás legtehetségesebb tagjaiból. Ez volt eddig a legfiatalabb német válogatott ökölvívó csapat: legidősebb tagja 22 éves volt, a legfiatalabb 16 esztendő. A német boxsport vezetője, dr. Metzner miniszteri tanácsos és munkatársa, Hans Hieronimus ezen a budapesti mérkőzésen érthette meg a tölük bevezetett boxtanfolyamok munkájának eredményét. A fiatal német csapat öldöklő küzdelem után, minimális pontszámmal, 9:7 arányban győzte le a magyar csapatot.

Német sportkörökben jól tudják, hogy a magyar ökölvívók milyen gondosan készülnek elő a boroszlói találkozóra. Emiatt ezt az országok közötti mérkőzést a szokottnál feszültebb érdeklődés előzi meg. A vélemények erősen megoszlanak arra vonatkozólag, hogy Magyarországnak sikerül-e revánst venni régi vetélytársán. Egy bizonyos: az ökölvívás hívei Boroszlóban kemény, idegfeszítő küzdelemben gyönyörködhetnek.

Német sportkörökben jól tudják, hogy a magyar ökölvívók milyen gondosan készülnek elő a boroszlói találkozóra. Emiatt ezt az országok közötti mérkőzést a szokottnál feszültebb érdeklődés előzi meg. A vélemények erősen megoszlanak arra vonatkozólag, hogy Magyarországnak sikerül-e revánst venni régi vetélytársán. Egy bizonyos: az ökölvívás hívei Boroszlóban kemény, idegfeszítő küzdelemben gyönyörködhetnek.

Sporthírek mindenfelől

A Slávia és a Spárta nagy győzelmei. A cseh csapatok vasárnap a téli portya során nagy győzelmet arattak vidéki ellenfeleik ellen. A Slávia 7:2 arányban győzte le a Bohémians együttesét. A gólok közül Bican ötöt rugott. A Spárta 10:1 arányú győzelmet aratott.

Az UDR barátságos mérkőzése. A resicai A) osztályos csapat vasárnap már megkezdte edzéseit. Ezen a napon az első és második csapat barátságos mérkőzést játszottak, amelynek során az első csapat 7:2 arányban győzött a második csapat felett.

Bucurestiben játsszák le az Olimpia—Kárpát FC Román Kupa mérkőzést? Az őszről elmaradt Olimpia—Kárpát FC Román Kupa mérkőzést a szabályok szerint Nagybányán kellene lejátszani. Hír szerint a nagybányai csapat hajlandó arra, hogy a mérkőzést a fővárosban játsszák le. Mindkét csapat szorgalmasan készülődik a második mérkőzésre.

A Juventus edzőmérkőzése. A Juventus vasárnap Braun irányítása mellett tartotta meg edzését, amely alkalommal kétkapus edzőmérkőzést is játszottak.

A Rapid győzelme az Ausztria felett. A bajnokság vasárnapi fordulóján a következő eredmények voltak: Rapid—Ausztria 4:1, Vienna—Amateur Flat 8:2, Admira—WSC 3:3.

APRÓ HIRDETÉSEK

Állást keres

Garanciával ajánlkozik középkorú állami nyugdíjas, raktárnoknak, irodai munkára, pénztárnoknak esetleg pénz beszedőnek. Cím a kiadóban. 613

Gépész, aki a Diesel-motorok kezelésében perferk, állást keres. II., Str. Inocentiu Klein 16. 856

Alkatmazas

Bejárónőnek kerestetik rendes megbízható asszony. Timisoara I., Piata Bratianu 4. I. emelet, ajtó 1. 624

Lakás

Belvárosban összkomfortos, négyszobás modern villalaks május 1-re kiadó. Bővebbet I., Bulevardul Carmen Sylva 36. A házfelügyelőnél. 604

Öt szobás lakás I. emeleti, 5 szobás lakás II. emeleti orvosi rendelő, vagy irodai célokra alkalmas, 3 szobás lakás II. emelet, modern, déli fekvésű május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

Atlas-velei

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyszögletes telekönyvezett telek ház. Üzletnek igen alkalmas. Közlebit a kiadóban. 1864

Külfölete

Üri család részére kapható házon belül és kívül, legfinomabb igényeket kielégítő, speciális román, magyar, francia ebéd koszt korlátolt számban úri családnál. I., Sft. Ion 7. II. emelet 5. (Irgalmasok temploma mellett.)

Üzlethelyiség I. kerület központjában kiadó. Érdeklődni I., Str. Alba Iulia 5. Háztulajdonosnál. 621

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma:

28-10.

35 év óta

SIEBOLD-BUTOR a legjobb tőkebefektetés.
Üzem: Temesvár II., Str. Telegrafului 22. — Állandó kiállítás: I., Piata Unirii 14 szám.

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, kik a felejthetetlen jó feleség, drága anya, nagyanya,

Tóthné-Schmidt Matild

elhalálása alkalmából bennünket vigasztaló szavakkal felkerestek és fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, drága halottunk ravatalára virágot, koszorút helyeztek és utolsó útjára elkísérték.

TÓTH JÁNOS és CSALÁDJA